

AVSTRIJSKE ČETE SO ZAVZELE BJELOPOLJE V ČRNIGORI.

V ATENE JE PRIŠLO ZOPET NEKAJ SRBSKIH POSLANCEV.

TURŠKA ARMADA JE ZAČELA PRODIRATI PROTI INDIJI.

GRKI SO PRESELILI SVOJ GLAVNI STAN V KOZANI. — NA FRANCOŠKO JE BAJE DOSPELO IZ ALBANIJE 40.000 AVSTRIJSKIH JETNIKOV. — ZAVZETJE ROZAJA. — TURKI OČETAJO ZAVEZNIKOM, DA SO PREKRŠILI LJUDSKO PRAVO. — TURŠKIM ČETAM, KI PRODIRAJO PROTI INDIJI, ZAPOVEVEDUJEJO NEMŠKI ČASTNIKI. — V ALBANIJ SE BAJE SE-DAJ NAHAJA 120.000 ITALJANOV. — GRŠKI REZERVISTI VPOLKICANI.

ZAVEZNIŠKA POROČILA.

Precejšen plen.

Pariz, Francija, 17. decembra. — Dopisnik je poslal Havasovi agenturi sledečo brzojavko: V bojih pri Gjevclji so Bolgari zaplenili dve francoski strojni puški in dvanajst angleških topov. Vjeli so tudi 200 Angležev.

Zavzetje Rozaja.

Pariz, Francija, 17. decembra. — Brzojavka, ki je dobil danes črnogorski konzul, se glasi: 14. decembra so Avstriji z vso silo navalili na naše postojanke pri Sandžaku, pa so se morali po hudem boju umakniti. V bojih med Ipekem in Rozajem je sovražnik posrečilo zavzeti Rozaj. Ob ostali fronti vlada zdaj popoln mir.

Grški glavni stan.

Pariz, Francija, 17. decembra. — Havasovi agenturi so sporočili iz Aten, da se je glavni stan grške armade preselil v neki kraj, ki je oddaljen 55 milj južno od Bitolja. Tretji grški armadni zbor je odšel v Katerini, peti pa v Nigrito.

Srbi v Atenah.

Pariz, Francija, 17. decembra. — Iz Aten poročajo, da so dospeli danes tja: Predsednik srbskega parlamenta A. Nikolić, bivši min. predsednik Trifonović in veliko članov srbskega kabineta. Grki so jih zelo prijazno sprejeli.

40.000 jetnikov.

Marseilles, Francija, 17. decembra. — Sem so pripeljali na transportnih ladjah 40.000 avstrijskih in nemških vojakov ter preko 500 avstrijskih in nemških častnikov, katere so bili vjeli Srbi od začetak vojne pa dosedaj. Jetnike so poslali v koncentracijski tabor.

200.000 mož na grški meji.

Pariz, Francija, 17. decembra. — Iz Aten poročajo, da je med Gjevclji in Dorainom ob grški meji koncentriranih 150.000 Nemcev in Bolgarov. Tem se bo pridružilo še 50.000 Avstrijev, ki prodirajo izpred Krvolaka.

Italijani so se izkrcali v Albaniji.

Pariz, Francija, 17. decembra. — Neki tukajšnji časopis je dobil iz Milana brzojavko, da so izkrcali Italijani v pristanišču Avlona 30.000 svojih vojakov. Druga poročila celo pravijo, da je sedaj v Albaniji skoraj 150.000 Italijanov.

Grški rezervisti.

Pariz, Francija, 17. decembra. — Grška vlada je pozvala vse, v Egiptu živeče rezerviste, da naj se vrnejo takoj domov in da naj se zgledajo pri svojih polkih.

Zapisega čet.

London, Anglija, 17. decembra. — Ko so večer zapisali v Bukarestu rekrute, je imel rumunski kralj govor, v katerem je rekel med drugim tudi sledeče: Vojaki, spominjajte se slavne amage, ki smo jo izvajali pred sedemindesetimi leti pri Plevni in bodite ravno taki kot so bili vaši predniki.

Izjava francoskega generala.

Pariz, Francija, 17. decembra. — V nekem tukajšnjem listu opisuje očividce umikanje Sarraillove armade.

Francoski so se v najlepšem redu umaknili in niso imeli pri umikanju nikakih izgub.

Francoski so se v najlepšem redu umaknili in niso imeli pri umikanju nikakih izgub. Francoski general Bailout je izjavil, pri neki

Priliki: Prepričan sem, da bo prišel dan, ko bomo zavzeli Sofijo.

Sedanja ekspedicija je bila skoraj brez vsakega pomena. Umaknili smo se iz strateških ozirih in zato, ker nismo hoteli po nepotrebnem izgubljati vojakov.

Bolgari v Strugi.

Rim, Italija, 17. decembra. — Najnovejša poročila iz Albanije poročajo, da so dospeli Bolgari do Struge in jo zasedli. Namerali so uničiti tudi srbske postojanke pri Elbasanu, kar se jim pa ni posrečilo. Avstriji, ki so vdrlji s severa v Črnogoro, bodo najbrže šele spomladaj nadaljevali s svojimi operacijami.

Proti Indiji.

London, Anglija, 17. decembra. — V vseh tukajšnjih krogih je povzročila veliko razburjenje novica, da prodirajo turške čete pod poveljstvom nemških častnikov izpred Bagdada proti Indiji. Ko so se Turki približali Kumu, je ruska vladna komisija pobegnila iz mesta.

Ekspedicijo proti Indiji bo vodil nemški maršal Goltz.

AVSTRIJSKO-NEMŠKO-BOLGARSKA POROČILA.

Zavzetje Bjelopolja.

Berlin, Nemčija, 17. decembra. — Poročilo, ki ga je izdalo danes vrhovno poveljstvo nemške armade, se glasi: Naše čete so zavzele z naskokom Bjelopolje. Pri tej priliki so vjele 700 Črnogorcev in zaplenili veliko vojnega materiala.

Obstreljevanje.

Carigrad, Turčija, 17. decembra. — Turški generalni štab poroča: Pri Kut-el-Amari se vrše neprestano vroči boji, ki pa nimajo skoraj nikakega pomena na splošni položaj. Ob Dardanelah je vrgel sovražnik kakih 3000 granat na naše postojanke, toda uspeha ni imel nobenega. Dve sovražniški bojni ladiji smo tako poškodovali, da sta si morali poiskati zavetja v varnem pristanišču.

Zavezniški so prekršili ljudsko pravo.

Berlin, Nemčija, 17. decembra. — Iz nekega turškega uradnega poročila je posneti: 16. in 17. julija so obstreljevali sovražni letalci bolnišnice v Dornopu. Angleži in Francozi so tako mečlovesko postopali s turškimi jetniki, da jih je veliko pomrlo. Skoraj vsak dan so jih trikrat pretepili, hranili so jih pa samo s suhim kruhom in vodo. Sovražnik je s strojnimi puškami streljal na mirne prebivalce v vaseh Kikili in Karasi.

Boji na Galipolisu.

Carigrad, Turčija, 17. decembra. — Vojno ministrstvo naznaja, da so imeli Turki zelo velike izgube, ko so hoteli pregnati Francoze iz njihovih postojank. Na Galipolisu je le malo zaveznikov, toda do onih, ki so, skoraj ni mogoče priti. Sedaj se ne more reči, če stojimo mi ali oni v ofenzivi. Angleški in francoski vojaki so le kot nekaka ovira našemu vojaštvu, da ne more oditi na druga bojišča.

Turški sultan je podelil nemškemu maršalu Goltzu najvišje odlikovanje, ki ga zamore dobiti poveljnik v turški armadi.

Za vse uspehe se morajo Tur-

ki v prvi vrsti zahvaliti nemškimi častnikom in inženirjem.

Notranji položaj Rusije.

London, Anglija, 17. decembra. — Stefan Graham, bivši petrogradski dopisnik londonske "Times" piše v tem listu: Duma je bila odgojena, ker je zahtevala odgovorno vlado in uvajanje programa prof. Miljukova. To se je namreč smatralo kot revolucionarno zahtevanje. — Koj po odgojenju dume so se začele stavke v municijskih tovarnah v Moskvi in v drugih mestih. Car je poklical voditelje strank k sebi na fronto in se z njimi posvetoval o skupnem položaju. Napredni klub se je na to odpovedal programu prof. Miljukova in sklenil drug program, ki določa kompromis glede vlade in izpodbija nje nemškega vpliva v Rusiji.

Ruske oficirske službe.

Berlin, Nemčija, 17. decembra. — Nemški listi poročajo, da so ruske izgube na oficirjih zadnje čase vsled ruskih ofenzivnih sunkov dosti večje, kakor so bile v zadnjih mesecih. Nove liste izkazujejo vsak dan izgubo 400 do 500 oficirjev pri bojih na južno-zapadni fronti, 85 do 10 odstotkov teh oficirjev so mladostne starosti. Oficirjev srednjih činov, zlasti stotnikov, skoro ni več dobiti v izkazih.

Vesti o posebnem miru Rusije.

Berlin, Nemčija, 17. decembra. — Korespondenčni urad javlja, da je reakcionarne časopise jako razdraženo, ker se mu z liberalne stranke očita, da sili, naj sklene Rusija poseben mir. "Reč" navaja izrek lista "Zemščina": "Če bi se po željah liberalcev premenilo ministrstvo, potem bi se sploh ne izplačalo, nadaljevati vojno." — "Reč" meni, da so reakcionarci s tem očitno priznali: Ali se ohrani sedanje ministrstvo, ali pa se ustavi nepotrební boj. "Reč" imenuje to izdajstvo države. Vse liberalno časopise se boji, da kujejo reakcijski krogi izdajške načrte za separatni mir.

Panamski prekop.

Panama, osrednja Amerika, 17. decembra. — Prvič, odkar je bil v septembru prekinjen promet v panamskem prekopu, so danes predrli zarezo skozi prst in kameno, ki se je posulo v prekop in v poučenih krogih zatrjujejo, da bodo s 1. januarjem že lahko plule po prekopu manjše ladje in prekopni čolni. — Zdaj se je začela suha letna doba, vsled česar so se razmere znatno zboljšale. Vendar inženirji in drugi strokovnjaki, ki so zaposleni pri delih v prekopu, še ne morejo povedati, kdaj da bo promet odprt za splošen trgovski promet.

Pretiravana poročila.

London, 17. decembra. — Ne-ka srbska vest iz Skadra v Albaniji pravi, da so avstrijska in bolgarska poročila glede števila ujetnikov in množine, plena zelo pretirana. Srbi da so vse, česar niso mogli rešiti, za seboj uničili.

ROJAKI POZORI

Ker nam letos nikakor ni mogoče dobiti PRATIK iz starega kralja, opozarjamo vse cenjene rojake in rojakinje, da naj pridno naročijo naš Kalendar.

Vojni davek.

Senat je sprejel predlogo glede vojnega davka. — Lodge je očital demokratom pristranost.

Washington, D. C., 17. decembra. — Po šesturni debati je sprejel danes senat predlogo, ki določa, da naj vojni davek še eno leto ostane. Za predlogo je glasovalo 45 demokratov, proti njej pa 29 republikancev in dva progresivca. Ker je poslanska zbornica predlogo že sprejela, je sedaj odvisno samo še od Wilsona, če jo bo hotel podpisati.

Republikanec Lodge je očital demokratom, češ, da hočejo obdajati bogatine, samo da bi si zagurali glasove revežev.

Senator Underwood mu je odgovoril, da je to resnica in da se je tudi carino vedoma znižalo, samo da bodo morali bogatini več plačati. Predsednik bo predlogo najbrže že prej podpisal, predno se bo podal na poročno potovanje.

Senator Shafroth iz Colorada je postavil predlogo, da naj se sestavi mednarodni tribunal, katerega naloga bo poravnati vse mednarodne spore. V svoji predlogi odločno zahteva, da naj se reducira oboroževanje.

Kongres se bo zopet sestel 4. januarja.

Nemška atašeja.

Londonski časopis obžaluje, da je angleška vlada dovolila prehod nemškima atašejema.

London, Anglija, 18. decembra. — Tukajšnji časopis "Morning Post" se v današnjem uvodnem članku pritožuje čez vlado, zakaj da je bila dovolila varen prehod nemškimi atašejema Boy-Edu in pl. Papnu, ki jih je odpikovala nemška vlada iz Washingtona, in sicer na zahtevo vlade Združenih držav, ker sta delovala proti nevarnosti v Združenih državah.

Ta časopis primerja sedanji slučaj z nemškimi atašejema s polkovnikom H. D. Napierjem, prejšnjim angleškim vojaškim atašejem v Sofiji in pa stotnikom A. S. Wilsonom, tudi angleškim častnikom, ki sta bila zajeta na grškem parniku Spezia blizu Mese, od nekega nemškega podmorskega čolna. "Morning Post" pravi, da bi morala angleška vlada odločiti varen prehod za nemška atašeja ter ju prijeti, če bi se kljub temu ukrcala, ter ju obdržati kod talnika za polkovnika Napierja ter stotnika Wilsona.

Slovinci.

Kratek zgodovinski pregled. — Koliko nas je in kaj smo dosegli v skoraj tisočletnem boju.

Slovinci se zanimamo in zavzemamo za vse mogoče stvari, zasedajmo svetovno zgodovino, skoraj vsi narodi so nam znani, sami zase se pa veliko premalo zanimamo. — Dolžnost vsakega Slovenca bi bila, če vsaj površno poznati zgodovino slovenskega naroda. — Najprej pridemo mi, potem šele drugi. V šoli se nismo veliko učili o Slovencih. Vlada je naročevala učiteljem, da nas morajo učiti od kdaj do kdaj so vladali avstrijski cesarji, ni jim pa skoraj dovolila, da bi nas seznanili z našimi velikimi možmi in z našo zgodovino. Rojak pri de gotovo v zadregu, če ga vpraša tuje kako je bilo z nami in na kakšen način smo se povzpeli do tako visoke stopnje.

Vedoč, da bomo rojakom zelo ustrežili, smo priobčili v letošnjem Slovensko-Ameriškem Kalendarju kratko zgodovino slovenskega naroda. Kdor je prebere, ima že vsaj mal pojem o slovenskem narodu. V Kalendarju dobite še veliko drugih zanimivih člankov, lepih po-vesti, šale in drugih zanimivosti. Stane samo 35 centov.

Naročite ga pri: SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Ostrejša nota

avstrijski vladi.

Združene države niso zadovoljne z odgovorom dvojne monarhije. Odgovor vsebuje 1000 besed.

ZAHTEVE.

Avstrijski vladi je baje žal, ker so se potopili tudi ameriški državljani. — Časopisje.

Washington, D. C., 17. decembra. — V današnji kabinetni seji se je bavilo skoraj izključno le z odgovorom, ki ga je podala Avstrija na takozvano "Ancona" noto. Slednjič se je sklenilo, da se mora podati Avstriji drugo noto, ki bo imela približno sledečo vsebino:

1. Vlada Združenih držav zahteva, da ne smejo avstrijski podmorski čolni torpedirati nobene potniške in nobene tovarne ladje, dokler se iz nje ne izkrcajo vsi ljudje.

2. Dokler se to ne zgodi, ne bo vlada Združenih držav zadovoljna z nobenim odgovorom, in se ne bo popolnoma nič ozirala na izpovedbe raznih priči.

3. Združene države zahtevajo, da mora Avstrija poveljnika podmorskega čolna, ki je zapovedal torpedirati "Ancona", občutno kaznovati.

Avstrijska vlada je v svojem odgovoru, ki je obsegal 1000 besed, izjavila, da ji je zelo žal, ker se je potopilo toliko ljudi, posebn- no ji je pa žal, ker so bili med ponesrečenimi tudi ameriški državljani.

Danes je naprosil knez Alfred Hohenlohe državnega tajnika, če sme poslati na Dunaj šifrirano brzojavko, kar se mu je seveda takoj dovolilo. Knez je najbrže brzojavil avstrijski vladi, da naj popusti, kakor je brzojavil svoj čas Bernstorff Nemčiji glede "Lusitanije".

Amsterdam, Nizozemsko, 17. decembra. — Glede avstrijsko-ameriške kontroverze piše "Koeluische Zeitung":

Wilson se hoče zopet proslaviti s tem, da bo ravno tako pri-silil Avstrijo kot je prišilil svoj čas Nemčijo, da je popustila. — Prepričani smo, da mu bo Avstrija tako odgovorila, da se nikdar več ne bo mešal v zadeve, ki ga skoraj nič ne brigajo. Wilson lahko rolni proti Mehiki ali kakim srednjeameriškim državic, proti taki velesili, kot je Avstrija, pa ne bo ničesar opravil. Dolžnost Avstrije je, plačati odškodnino rodbinam ponesrečenih ameriških državljanov. Kakor hitro to stori, bo zanjo ta zadeva rešena.

Ogrski voditelji zahtevajo mir.

London, Anglija, 17. decembra. — Tu se širijo novice, da zahtevajo ogrski voditelji mir, in časopis "Morning Post" je objavil neko pismo, v katerem se opisuje jo demonstracije, ki so se vršile v Budimpešti dne 7. t. m.

V tem pismu se tudi poroča, da je zahteval grof Karolyi, voditelj neodvisne stranke, da naj stavi Nemčija in Avstrija zdaj, ko sta premagali nasprotnike ter zavze-li Srbijo, mirovne pogoje. Grof Karolyi je tudi rekel, da so stori-li Ogrji dovolj za zmago nemškega orožja in da imajo pravico zahtevati mir.

Angleške izgube.

London, Anglija, 17. decembra. — Zadnja lista izgub imenuje 111 oficirjev in 3046 vojakov. Sir Frances Lloyd, zapovednik londonskega okraja, je v nekem pogovoru povedal, da znašajo angleške izgube v zadnjem tednu dosti manj 30 tisoč mož. Armada mora dobiti vsak teden 20.000 do 30.000 mož, da ostane vedno enako močna.

Rusi v Perziji.

London, 17. decembra. — Ne-ka vest iz Petrograda naznaja, da so zasedle ruske čete mesto Hamadan v Perziji. Hamadan je zelo važno perzijsko mesto, jugo-vzhodno od Teherana.

Na vzhodni fronti.

Hindenburg in nadvojvoda Josip Ferdinand. — Rusi so se pri Kofminu umaknili. — Slabo vreme.

Berlin, Nemčija, 17. decembra. — Rusi so danes napadli naše postojanke pri Mjadecolu, pa so se morali z velikimi izgubami umakniti. Mi smo vjeli več sto ruskih vojakov in zaplenili precej vojnega materiala.

Berlin, Nemčija, 17. decembra. — Iz avstrijskega glavnega stana poročajo, da je armada avstrijskega nadvojvode Josipa Ferdinanda poginjala Ruse v beg pri Kofminu.

Boji med prednjimi avstrijskimi in ruskimi zadnjimi stražami se še vedno vrše. Avstrijski zrakovci so zelo uspešno obstreljevali Akonovko in Klevan. Armada generala Hindenburga operira bolj na severu in si je pri-borila zadnji čas več lepih uspehov.

Petrograd, Rusija, 17. decembra. — Boji, ki so se vršili severno od jezera Drisviati so se za nas zelo ugodno končali. Pomoči se je približal sovražnik našim postojankam, pa ni mogel ničesar opraviti. V splošnem se ni situacija na vzhodnem bojišču čisto nič izpremenila.

Wilsonova poroka.

Danes zvečer se bo poročil predsednik Združenih držav. — Po-drobnosti še niso znane.

Washington, D. C., 17. decembra. — Poroka predsednika Wilsona z gos-pojin Norman Galtovo se bo vršila jutri zvečer. — Za natančne podrobnosti se še ne ve v javnosti, nič več, kakor pred nekaj tedni. Vendar so predsednikovi prijatelji mnenja, da se bo vršila ob šestih zvečer na domu gospe Galtove.

Predsednik in njegova nevesta bosta odšla kmalu po poroki na poročno potovanje. Kam da bosta šla, se še ne ve. Domnevajo pa, da bosta šla na jug, in sicer z vlakom v soboto zvečer iz Washingtona ne pa z vladno jahto "Mayflower", kakor so prej mislili.

Srečo medenih tednov bo morda kalil razvoj v sedanjem mednarodnem položaju. Napeto razmerje med Združenimi državami in Avstrijo bo morda prišilil predsednika, da bo moral ostati v Washing-tonu, kakor se mnogi boje. Sicer pa bo dal predsednik Wilson potrebna navodila državnemu tajniku Lansingu, v slučaju nepri-čakovanih zapletljajev pa bi se moral sam vrniti s potovanja v Washington.

Draginja v Italiji.

Rim, Italija, 17. decembra. — Cena premoga je strahovito nara-šala: tona premoga stane italijansk-ega veletržca v italijanskem pristanišču 110 lir, k temu 20 odst. agia, tako da pride tona na 130 lir. Pri taki ceni je premog že do-dro situiranega meščana predrag. Vsak dan se podroži kaj. "Secolo" tolaži Italijane, češ, da je na Turškem še vse dražje. Kilogram kruha stane 58 centezimov. Meso se je podražilo za 60 odstotkov, železo za 50 odstotkov, nekatere vrste železa celo za 100 odstotkov.

Japonska municija za Rusijo.

Curich, Švica, 17. decembra. — Po poročilu lista "Nou Zuercher Zeitung" je sklenila japonska vlada, da bo v prvi vrsti po-magal za municijo Rusiji. V ta namen je baje najela sto podjetij s 100.000 delavci, vrh tega še hoče ustanoviti državno municijsko tovarno.

Zbiranje čet pri Odesi.

Rim, Italija, 17. decembra. — "Corriere della Sera" poroča iz Bukarešte, da je Rusija zbrala pri Odesi 250.000 mož. Dalje se je pri-čelo vkrcavanje v Odesi, Hersonu in Jaltii. Čete stojijo pod poveljstvom generala Davidova. Izkrca-je se ima baje izvršiti na obali Črnega morja v bližini izliva Do-naue.

Italijani.

Četrta bitka ob Soči. — Sedem ita-lijanskih divizij. — Avstrijske čete se zelo hrabro drže.

Dunaj, Avstrija, 17. decembra. — Avstrijski generalni štab je podal danes sledečo izjavo:

Pri Soči smo odbili dosedaj še vse sovražniške napade. Italijani niso s svojo četrto ofenzivo, v katero so stavili vse upanje, ničesar opravili. Gorica še vedno stoji. — Italijani so napeli vse sile, da bi osvojili to mesto, pa zaman. Prebivalstvo je pobegnilo iz Gorice, lepo mesto se je pa izpremenilo v kup razvalin.

Berlin, Nemčija, 17. decembra. — Iz avstrijskega glavnega stana poročajo, da so zavzeli Avstriji v neposredni bližini Boveca nekaj sovražniških postojank, ki so bile zanje izvanredno velike važnosti.

Rim, Italija, 17. decembra. — Dopisnik nekega tukajšnjega li-sta poroča s fronte, da so Italija-ni demoralizirali pri Roveretu neki nemški 42-centimski top. Neka italijanska baterija je oddala naj-petnajst strelcev, katerih zadnji je top zadel.

Četrte bitke ob Soči se je udele-žilo sedem italijanskih divizij.

Železniška nesreča na Angleškem.

Newcastle, Anglija, 17. decem-bra. — Danes se je pripetila tu velika nesreča, ko so se za-deli nek tovarni vlak, ena loko-motiva in en potniški vlak. Pri tej priliki je izgubilo življenje 16 oseb, več kakor 50 pa jih je bilo ranjenih. Štirje vozovi so se pre-obrnili in popolnoma zgoreli. — Nesrečo je zakrivila baje zelo gosta megla. Na pomoč so posla-li takoj sanitetni vlak z zdravni-ki in vsemi potrebinami.

Novi francoski rekruti.

Pariz, Francija, 17. decembra. — "Temps" poroča, da je pregledo-vanje rekrutov letnika 1917 poka-zalo, da so povprečno 163,5 cm ve-liki, to je za 2 centimetra manjši, kakor povprek 20 let stari rekrutje. Treba bo zanje določene oblike predelati, kar bo za nekaj časa zadržalo opremo novega vojaštva.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljave v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni a Italijo, pošta gre nemotljeno pre-ko HOLLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanja-jo, da se denarne pošiljave ne iz-plačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in de-loma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notra-nje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošil-janje in izplačevanje kakda dva tedna dalj, nego v mirovnih raz-merah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in ime osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	\$	K	\$
5....	.90	120....	17.80
10....	1.65	130....	19.25
15....	2.40	140....	20.75
20....	3.15	150....	22.20
25....	3.85	160....	23.70
30....	4.60	170....	25.20
35....	5.35	180....	26.65
40....	6.10	190....	28.15
45....	6.85	200....	29.60
50....	7.55	250....	37.00
55....	8.30	300....	44.40
60....	9.05	350....	51.80
65....	9.80	400....	59.20
70....	10.60	450....	66.60
75....	11.25	500....	74.00
80....	12.00	600....	88.80
85....	12.75	700....	103.60
90....	13.50	800....	118.40
100....	14.80	900....	133.20
110....	16.30	1000....	148.00

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

Slovenic Publishing Co.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and

addresses of above officers:

38 Cortlandt Street, Borough of Man-

hattan, New York City, N. Y.

The whole lot of 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$3.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$2.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$1.50

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$1.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.50

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.25

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.10

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.05

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.01

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

per lot, 100 copies of the

Slovenic Publishing Co. for \$0.00

Dopisi.

Brooklyn, N. Y. — V tork dne 7. decembra je imelo Slovensko del. pev. društvo "Brooklynski Zvon" svojo letno sejo in volitev novega odbora. V odbor so bili izvoljeni sledeči: predsednik Baltazar Dergane, blagajnik Viktor Vovk, tajnik Frank Mahnič, zapisničarica Ana Marin. Obenem naznanja "Brooklynski Zvon", da priredi letno veselico na Silvestrov večer v prostorih rojaka Leo Struklja, 193 Knickerbocker Ave., Brooklyn. Ker se je podpora član Henrik Knez ponudil pri delu, mu je izročilo društvo malo svotico ter mu s tem nekoliko pomagalo. Pri veselici se bo oddalo na dražbo stiskalnica za grozdje (prešo). Ne zamudite te prilike! Pozdrav! — Frank Mahnič, tajnik.

Forest City, Pa. — Razven nedeljo delamo tu vedno, vendar imamo pa kljub temu slabe čase, razven v rojih Delaware & Hudson Co., kjer so delavci bolj zadovoljni z delom in zaslužkom. Drugače pa je v ostalih premogorovih. Ponekod vlečejo vozove mule, a kjer teh ni, jih mora nadomestiti človek, če hoče, da si kaj prisluži. Dima je tudi toliko ponekod, da se komaj kaj vidi. Posebno slabo je, ker ta dim človeka nekam o-moti. Umevno je, da se po takih krajih ne more dosti delat in zato se tudi ne zasluži. Za to pa se bosi ne zmenijo dosti. Zasluži kaj ali pa ne, na delo pa moraš, če moreš kaj delat ali ne. Če pa ne prideš en dan, potem pa le poberi svoja žila in kopita, pa pojdi iz rova. Zato ne svetujem sem hoditi, ker bo le malokateri zadovoljen. — Naročnik.

Miners Mills, Pa. — Že dolgo ni bilo nobenega dopisa iz naše naselbine, zato bom jaz napisal par vrstic. Naša naselbina je majhna, samo devet družin in nekaj samcev. Z delom gre pri nas kakor ponavadi. Delamo vsak dan, zaslužimo pa toliko, da se pošteno živimo, za ječmenovec pa ne ostane veliko. Ob dolgih zimskih večerih si krajšamo čas največ s čitanjem lista Glas Naroda, ki je res izvrsten list. S tukajšnjimi rojaki se nič kaj dobro ne razume, ker so preveč napolnjeni z avstrijsko-nemškimi duhom, bolj pa se razumejo z onimi v sosednji naselbini Duryea, zato se fantje večkrat napotimo tja, kjer smo tudi precej prijazno sprejeti. Dne 12. t. m. sva bila z mojim prijateljem v Duryea pri gospodu Antonu Pirnatu, kjer smo se tudi prav dobro zabavali. Tem potom lepa hvala gospodu Pirnatu in njegovi ženi za dobro postrežbo in za izvrstno vinsko kapljico. Vsa čast tudi vsem drugim rojakom v Duryea, ker so tako napredni in se tako zanimajo za društveno življenje. Želim vsem rojakom širom Združenih držav veselo božične pravnike. Pozdrav! Rudolf Mihelič.

Aurora, Ill. — Z delom je bolj počasi. Dasiravno ni brezposelnih, vendar se delo težko dobi. Zdaj smo dobili belo odelo. Kljub slabim delavskim razmeram smo na društvenem polju dobro zavarovani proti boleznim in nesrečam. Imamo štiri podporna društva, ki pripadajo raznim jednotam. Tudi društvo sv. Jerneja si je izvolilo nov odbor za leto 1916. Predsednik: Joe Varbič, podpredsednik: G. Varbič, tajnik: Martin Jurkar, zapisničar: Joe Resetič, blagajnik: Joe Račević, zastopnik: Fr. Praprotnik. — Nemila smrt nam je pobrala iz naših vrst sobratu Louis Javornika, dne 4. decembra je zaspal v Gospodu, previden s svetimi zakramenti in 7. decembra smo ga spremenili v večnem počitku. Pogreba se je udeležilo tudi žensko društvo sv. Ane J. S. K. J., za kar se jim lepo zahvaljamo za njihov trud. Ranjki je bil član društva sv. Jerneja št. 81 J. S. K. Jednoto ter je bil priljubljen in dober član. Bolan je bil 17 mesecev in 12 dni, za ves ta čas mu je naša jednota redno plačevala bolniško podporo. Bolehal je za jetiko. Za seboj zapušta žalostno soroprogo in pa eno dveletno hčerko. Bodi mu lahka tuja zemlja! — Torej, rojaki, pristopajte k naši jednoti, ki vam bo dajala lepo podporo za slučaj dolgotrajne bolezni, ki človek nikdar ne ve, kdaj ga čaka. Pozdrav vsem članom in članicam J. S. K. J. — M. Jurkar, tajnik.

Ely, Minn. — Božič se bliža in zima tako pritiska, da bi kmalo živo srebro v barometru zmrznilo. Lovska sezona za srne in za severne jelene je minila. Lovci in lovke so jih toliko postreljali, da so jih morali z vozovi voziti domov. Naši rojaki so imeli precejšnjo srečo, posebno pa rojak Louis Pogorelec. Ustrelil je zopet enega volka in enega medveda. Ustrelil je tudi lisice zlatovlaske, ki je pri nas zelo redka in je njena koža izvanredno draga. Baje bo dobil za kožo, kljub temu, da je malo poškodovana, \$1500. Dela se tukaj s polno paro. Vsi naši rojaki bi radi prejemali pošiljke državljanov. Neki rojak mi je rekel, da je papir prav lahko dobil, kljub temu, da ni posebno gladko odgovarjal pred sodnikom. Pred kratkim sem govoril s tukajšnjim sodnikom Shaferjem, ki mi je rekel, da bi zelo rad dosegel, da bi dobivali rojaki svoje papirje na Ely ter si tako prihranili stroške za pot v Duluth. Torej, rojaki, požurite se in postanite državljan! Ely je precej stara naselbina. Pred kakimi tridesetimi ali štiridesetimi leti so bili tukaj okoli skoraj sami Indijanci, pozneje so se pa umaknili naprej v gorovje. V tukajšnji okolici prebiva več tisoč Slovencev, ki se med seboj prav dobro razumejo. Pozdrav rojakom širom Amerike in vesele božične pravnike! — Matija Pogorelec.

Ko so zvonovi plakali.

(Nadaljevanje.)

"Mrtva... umrla... kako je to mogoče... kaj je to...?" Spominjam se še jasno, da so mi ta vprašanja megleno in zamotano, a z nekako pekočo težo vstajala v mislih. V glavi mi je sumelo, kakor bi me kdo udaril po njej. In sredi tega sumenja in valovanja mi je ena misel vedno in vedno spet silila na površje. Nekako zmagoslavno se je dvigala; moj strah in bol moje duše je nista ne plašila, ne omejevala, zrla mi je naravnost v oko in kakor škodoželjen zasmeh se je glasilo njeno težko vprašanje: "Kaj je to... kako je to mogoče?" — Mrtva?

Hipoma me je pretresla neka mrzla groza. Trpljenje in boleščina preplazenega srca je prekipela, mi silila v grlo, da me je dušilo; iz oči so mi privrele solze — obrnil sem se, naslonil se ob steno ter glasno zahteval: "Kdo je?" sem zaslišal vznemirjen, skoro prestrašen vzkič, a sam ne vem več, kdo da je vzkliknil — nemara več obenem.

"Ah — ti si! — Kaj pa delaš tukaj? In v sami srajci?" Matič me je vzela v naročje ter me odnesla v sprednjo sobo. Umirili in utešili so me šele, ko sem izplakal svojo bol. "A kako, da so teta umrli, mamica?" "Ker so bili stari." "A jaz sem molil zanje, da ne bi." "Pa bodo prišli zato v nebesa." "V nebesa? K angelcem?" "K angelcem... in tam bodo molili zate." "In za vas tudi, mamica?" "Tudi."

Ves dan sem bil vznemirjen in razburjen. Žalost mi je nekoliko pregnala le novost prizorov, ki sem jih videl v hiši. Z nekakim bolestinim zanimanjem sem gledal, kako so teti pripravljali mrtvaško posteljo; med solzami sem se čudil številnim svečam, gorečim ob odru. Dotedaj se nisem videl nikdar, kako prihajajo ljudje molit in kropit, dasi sem o tem slišal govoriti, če je kdaj kateri domačih šel kropit kam v sosedno vas. Tudi nisem prav razumeval, zakaj da govore vsi tako pridušeno in pritaženo; a dozdevalo se mi je, da mora vse tako biti in tudi sam si nisem upal govoriti.

Med vse te nove vtiske pa se mi je vedno in vedno spet vpletala misel: "Kako to, da je teta umrla, ko pa sem vendar molil zanje?" In kakor nemirna, skrivnostna veša mi je trepetala nad vsemi mislimi nejasno in nerazložno, ker še neumnova, veliko vprašanje: "Kaj je smrt — kaj je to?" Pred pogrebom skoro vso noč nisem spal. Ker sem bil povsod napoti in ker sem hotel vse videti in vse vedeti ter sem vsakega izpraševal zdaj o tem, zdaj o onem, so me spravili v posteljo, a zaspali nisem mogel. Nekaj je bil tega kriv pač nemir v hiši; vso noč je gorela tudi v naši sobi luč in ljudje so venomer hodili v sobo in iz nje.

Bil sem sicer utrujen in izmučen in zato sem se šil, da zaspi. Oči sem zaprl — a ko sem nekaj časa tako ležal, sem z zaprtimi očmi jasno in razložno videl mrtva-

ški oder in na njem s tenčico pogrnjeno mrtvo teto. Čisto od blizu sem zrl obraz Mice. A ta obraz ni bil več mil in priazenljiv. Dozdevalo se mi je žalosten in osoren obenem, nekako uporen, kakor bi tudi na ličih te krotke ženičke trepetalo bolestno vprašanje: Zakaj sem morala umreti?

Ustrašil sem se tega obraza in naglo odprl oči: na mizi je gorela luč in ob njeni svetlobi mi je obraz izginjal.

Navsezgodaj se je zbrala pri nas malone vsa vas. Veža in soba, kjer je ležala Mica, je bila natlačeno polna. Tudi v naši otroški sobi so bili ljudje. Na nas dečo je pazila Janžekovičeva kumica. Iz sobe nas vse jutro ni pustila, dasi smo jo prosili in se jokali.

Iz zadnje sobe so se slišali udarci klavira. "Sedaj jo polagajo v krsto. Bog ji daj sveta nebesa!" je govorila stara sosedova Neža, ki je ravno prišla v sobo.

Kmalu potem se je razredil na dvorišče dolg sprevod. Deca s kumico smo stali pri oknu ter gledali, kako nam bodo odpeljali varuhinjo. Videli smo: prvi možje s križem so bili že zunaj na cesti, ob hiši pa so se zadnje žene spravljale v red. Glasno so molile.

Med zadnjimi je bila sosedova Neža. Ker me je imela zelo rada, sem upal, da me pusti s seboj. Zato sem naglo zbežal proti durim in čez vežo na stopnice. "Tetica, naj grem tudi jaz z vami!", poprosim Nežo. "Uh, dete, prehladiš se! Saj si čisto tenko oblečen. In kaj bi mati rekli? Le idi nazaj v sobo!"

A že mi je držala za roko kumica Janžekovičeva in moral sem res v sobo. Ložje in Tonček sta sedela pri oknu ter s solznimi očmi gledala na dvorišče. Glasno nista plakala. To me je žalostilo, ker sem menil, da Mice nista imela rada. Nisem moral spet k njima, legel sem na klop ob peči, glavno naslonil na roko ter plakal. A plač me je utrujeval, solze so tekale počasnije, malone zaspal bi.

Hipoma pa se mi zazdi, da slišim zvonjenje. Vstanem, pohitim k oknu, a ne k tistemu, ki sta sedela pri njem brata, ter naglo odprem. Res, pri fari so že zvonili. Glas zvonov je otožno drhtel po hladnem jutranjem vzduhu.

"Zapre vendar okno, zunaj je mrzlo!" me je karala kumica. A zaprl sem le zunanje, sicer bi zvonove preslabo slišal.

Dolgo sem jih poslušal. Dozdevalo se mi je, da še nikdar niso plakali tako žalostno. Nekje globoko v duši so mi zveneli glasovi slične žalosti.

In prvikrat sem začel jasneje umevati ono bol, ki sem jo že tolikokrat slišal tožiti iz glasov zvonov, ko so zvonili trudnim popotnikom v slovo na ono pot, ki se ne vrnejo po njej nikoli več...

Nekam po Veliki noči naslednjega leta je zbolel Jožek, moj mlajši bratec. Nekega jutra je tožil, da se mu v glavi vrti in da ga boli grlo. Ostal je v postelji.

Povsem jasno se spominjam prvega dne bratčeve bolezni. Vsi so odšli nekam po opravkih in ostala sva sama v sobi. Nekaj časa sva še govorila. A Jožek je odgovarjal le nakratko, zato sem nazadnje tudi jaz umolknil. Tihom sem sedel na klopi pri peči ter listal knjigo z živo barvanimi slikami.

V sobi je bilo tiho. Le ura na steni je tikala enakomerno in usvajajoče. Postal mi je pusto in dolgočasno. Knjigo sem odložil, se naslonil na steno ter se zagledal na posteljo in na malega bolnika. Solnce je v širokem pasu palalo ravno na posteljo. Polagoma tiho in kakor boječ je ležal pas vedno više po bolniku, tja gor po rokah, počivajočih na rdeči odeji. Tja proti mali, okrogli bradi. Že je objemal vrat, moleč izpod odeje; oprezno kakor tipaje se je pomikal na brado, na mehka usteca, gor na goreča lica in na potno čelo. Žarki so trepetali na liču bolnikovem, kakor bi ga poljubljali.

In nenadoma sem se spomnil nekega drugega obraza, ki sem ga še pred nedavnim gledal istotako v luči in svetlobi, dasi ne solnčni. Spomnil sem se jutra, ko sem se prikradel v zadnjo sobo in tam splezal za skrinjo, odkoder sem videl mrtvi obraz pestunji, oblit s sojem mrtvaške sveče in kakor oškropljen od debelih potnih kapljic, svetlikajočih se liki jutranja rosa na voščenem, resnem obrazu starčinem.

da si skoro niti dihati nisem upal. Tudi ozreti se nisem upal: venomer sem gledal le bolnega brata. Dozdevalo se mi je, da ne diha več. Od nekod mi je priletela težka misel ter se mi je zajedla globoko v srce: "Umrl je... mrtve je."

Od strahu in groze sem zdrhtel. Skočil sem s klopi, planil k postelji, zagrabil roko bratčovo ter ihtel zaklical: "Jožek!"

Nanaglem je odprl oči ter me zavzeto pogledal. Nicesar ni izpregovoril, le njegov pogled me je nekaj vprašal.

"Menil sem, da si umrl!", sem sepetal, nevajen zakrivati ali prevrjati misli. "A da ne nisi."

In božal sem mu roko. Bratec se je za hip nasmešnil. Spominjam se, kako žaloben in bolesten je bil ta nasmeš. In kakor bi ga moje besede nečesar opominile, se je takoj spet zresnil ter se zagledal v strop. Bilo mi je neizrečeno težko, ko sem ga videl tako resnega in zamišljenega.

"Kmalu bo spet zdrav, Jožek", sem ga tolažil.

Proti večeru je prišel zdravnik. Mutil se je precej dolgo, a kaj je s starši govoril, tega nisem slišal, ker so nas dečo poslali v drugo sobo. Ko je odhajal, ga je oče spremljal do ceste, kjer je čakal voz.

Ko sem ju slišal odhajati, sem šel iz sobe v vežo. Postal sem na pragu ter gledal za njima. Zdravnik je sedel na voz, oče pa se je vrnil. Videl sem, kako stopa čez dvorišče počasi, s trudnimi koraki in z globoko na prsi sklonjeno glavo. Ni prišel v hišo, ampak zavil je za vrt.

Iz sobe je prišla mati. Ne vem, ali me je opazila ali ne; zmenila se ni za mene. Šla je v kuhinjo ter zaprla duri za seboj. Iz kuhinje sem zaslišal pridušeno plakanje. (Pride še.)

SLAMNIKARJI — POZOR!

V torek 21. decembra se vrši v hiši št. 62 E. 4. ceste (2 nadstropje) posebna seja, pri kateri se bo razpravljalo o uniji in o zvižanju plač. Ta seja bo v prvi vrsti za slovenske operetorje, za to je pa želeli, da bi se udeležili vsi slovenski slamnikarji in slamnikarice. Torej, ne zamudite te prilike in pridite polnoštevilno v četrtek 23. dec. se vrši ob polsedni uri zvečer v Beethoven Hall, 210 E. 5. ceste, New York City veliko zborovanje, katerega naj bi se udeležili vsi delavci v slamnikarski stroki. Isti čas bo tudi veliko zborovanje Manhattan Lyceum, 66 E. 4. ceste. Nastopili bodo razni angleški in slovenski govorniki. Pri tej priliki se bo tudi glasovalo, če naj se proglasi generalno stavko ali ne. Ker imajo pravice glasovati le unijski delavci, opozarjamo rojake, da naj takoj pristopijo Millinery & Ladies Straw Hat Workers Union, Local 24, ali pa k uniji blokarjev Local 42.

Gospodarjem bomo še enkrat pojasnili naše stališče in jim stavili svoje zahteve. Če jih ne bodo hoteli sprejeti in če do dovolj glasov za generalni štrajk, bo štrajk proglašen.

Stavka pri tvrdki Geduld Bros., 87 Crosby Street, ki je trajala 17 tednov, se je končala in delavci so dosegli priznanje unije, višje plače in enako razdelitev dela v slabih časih. Po dveh dnevih se oglasi gospodar pri predsedniku tvorniških delavcev ter mu razložijo, da ne more priznati unije. Delavci pa, ki so bili polni poguma in bojnega duha, so zapustili delo takoj in stavka se je ponovila. Podobno se je zgodilo v tovarni na 598 Broadway, kjer gospodar J. Weil je podpredsednik Bosses Association. Gospodarji so bili mnega, da bodo s svojimi triki razdvojili vrste delavcev. Tega pa niso dosegli, ker so vsi združeni in odločni, da stavkajo, dokler ne dosežejo zmage. V sledečih tovarnah se vrši stavka za priznanje unije, za višje plače in enako razdelitev v slabih časih:

Policija aretirala vsak dan kakega stavkarja, a delavci se tega ne ustrašijo, ker vedo, da jih varuje unija z vsemi mogočimi sredstvi.

Vsi oni, ki so prosili za sprejem v unijo, se prosijo, da plačajo pristojbino kakor hitro mogoče, ker unija mora imeti tudi denarna sredstva, da se čim uspešneje bojuje in poteguje za svoje delavce in njihove pravice.

Oni, ki niso člani unije, naj se oglašijo takoj v unijskem uradu na 62 E. 4th Street ter se pridružijo uniji. Zdaj je čas za mobilizacijo in organizacijo naše vojske, ki mora biti močna, da bomo s tem morda preprečili stavko.

Kašelj in hripavost

prideta z mrzlim vremenom, ter jih je težko odpraviti. Njihovo zdravljenje zahteva hitro pomoč in rabo kakega zanesljivega zdravila.

SEVERA'S Balsam for Lungs

(Severov Balsam za Pljuča) se rabi pri zdravljenju prehlada, kašlja, hripavosti, vnetja sapnika in oslovskega kašlja že preteklih pet in trideset let. Je zelo izborni tešili pripravek. Njegovo rabo priporočamo vsem — mladim in starim, otrokom in odraslim. Cena 26 in 50 centov.

"Imel sem hudi kašelj," piše g. Frank Vacka, iz Elk River, Minn., "ter sem kupil steklenico Severovega Balsama za Pljuča in predno sem ga postal čisto steklenico, je kašelj popolnoma izginil. Zato sem bil star ter se zbirnega počutil."

Kupite SEVEROVE PRIPRAVEKE od vašega lekarnarja.

Zavrite nadomestitve. Ako vas lekarnar ne more zaloziti, pošljite jih od nas.

W. F. SE

Važno pristanišče v bližini ledenega morja.

Arhangelsk, ruski pristan ob ledenem morju, nikakor ni čisto novo pristanišče.

V šestnajstem stoletju je bila ustanovljena tam neka angleška trgovska naselbina, dočim je bil ta pristan v sedemnajstem stoletju edino morsko izhodišče tedanje Rusije. Peter Veliki pa je zaneslasi oslabil njegovo trgovino v prid svoje nove prestolice, Petrograda. Sedanja velika vojna je temu mestu zopet povrnila precej o ne važnosti, ki jo je imelo pred tremi stoletji. Baltičsko morje ni nič več odprto ruskemu prometu in edini tekme Arhangelsku je Vladivostok v Aziji, prav na drugem koncu ruskega cesarstva.

H. D. Baker, trgovski ataše Zdr. držav v Petrogradu, piše v nekem listu:

Menda zgodovina se ne pozna nobenega slučaja, v katerem bi se trgovina kakega posameznega pristanišča tako silno in v tako kratkem času razširila, kakor se je to zgodilo z ruskim pristanom Arhangelskom tekom lanskega leta. Pred vojno se je omejevala trgovina tega pristana le na malenkostni izvoz lesa, rib, kožuvin in drugih krajevnih izdelkov v severni Rusiji, ter nekaj malega uvoza blaga, ki se ga je potrebovalo za krajevno uporabo. Vendar, zdaj je Arhangelsk edini pristan v evropski Rusiji, ki je še odprt zunanji trgovini z direktno morsko zvezo, in ki razven morda Vladivostoka, v vzhodni Sibiriji, ni nobenega tekmea v Rusiji. Iz primeroma neznatne luke se pred enim letom, ki je bila navezana le na nekatere žage in pa številne ribice, se je Arhangelsk povselp nadomada med najvažnejše luke sveta in je začel tekmovali celo z New Yorkom, kar se tiče števila ter težej ladij, ki prihajajo in odhajajo med prvim majem in dotlej, ko se začne zimsko doba in zamrzne morje v teh krajih. Ob času, ko sem bil obiskal ta pristan, se je nahajalo tam približno 120 velikih parnikov in okrog 300 jih je bilo prišlo od maja. Velikansko število bark in čolnov se peča s prevažanjem po reki in kanalu, nekateri od njih prevažajo skoraj vsak po 2000 ton. Take čolne dobili večinoma z Volge, kjer jih niso tako zelo potrebovali.

Reka Dvina je pri Arhangelsku široka od ene do treh milj, globoka pa je od 20 do 40 čevljev. Razlika med plimo in oseko iz Belga morja pa znaša kakor tri čevlje. Na raznih pomolih in drugih prostori, ki jih uporabljajo za izkrcavanje, znaša globina približno 22 čevljev ali več, če je nizka voda. Arhangelsk je zelo dolgo in ozko mesto, ki se razprostira severno s svojimi predmestji skoro 30 milj do Belga morja. Glavna cesta je dolga skoro šest milj. Na daljavo kakih štirideset milj severno in južno od reke Dvine se vrši zdaj živahno izkrcavanje. Pred glavnim delom mesta se nahaja zdaj kakih 35 velikih pomolov, dočim so bili pred enim letom le trije ali štirje.

S svojo šestdeset do sedemdeset milj dolgo rečno obaljo bi bil Arhangelsk eno prvih pristanišč na svetu, če ne bi imel veliko zapreko skoro pol leta, namreč — ledovje. Reka Dvina je zvezana s celo mrežo celinskega vodovja, tako da je mogoče prevažati blago iz Arhangelska pa skoro do vsakega važnega mesta v Rusiji. Železnike zveze s tem mestom sicer ni, so prav zadovoljive, a jih zdaj izboljšujejo od dne do dne. Tudi delajo razne poskuse, kako bi bilo možno omiliti težave z ledom.

Reka začne zmrazovati že v oktobru, a zdaj pričakujejo, da jim bo mogoče, da odstranijo led, kar se ga naredi, vsaj do decembra. V to sivo se nahajata tam dva največja ledolomca, kar jih je na svetu, druge pa se grade na Angleskem. Mesto ima zelo zdravo podnebje, a je zelo mrzlo pozimi. — Dasi ima več držav svoje konzulate tam, vendar ga Združene države še nimajo.

Izvoz živil iz Združenih držav.
Trgovinski oddelek zvezne vlade javlja, da se je izvoz živil iz republike tekom minulih desetih mesecev v primeri z lanskim izvozom podvojil. V minulih desetih mesecih se je namreč prodalo v inozemstvo, in sicer večinoma v Evropo za \$679.000.000 živil.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Tišina.

Spisal Ivan Cankar.

Družba je bila, od vseh strani z visoko mejo zastražena, sama vase in v svojo malost zamaknena; otroci v otroškem vrten, piščanci v kurniku. Solnce je sijalo tako predušno, da je dala bolha velikansko senco; in kobilica je bila mastodot. Kdor jih gleda sedaj, resne, starikeve, čeljustave, imenitno stopajoče, kričave in jokave pritlikave, se mu zdi, da bere povesti Gulliverjeve.

Klepetanje klep na klep. Kolikor tesna je staja, vendar je kotov in kotičkov brez števila, in vsak kot je zase globus. Človek bi rekel, da gleda spako sveta, gleda vtelesen paradoks: vesoljnost v orehovi lupini, kajti vse do fermenta je bilo tam po kotih, ničesar ni manjkalo; ozka in široka politika, domači novi, zatre stvari, drobni in zgodbe za kratek čas, na grobu izmišljene telegrame, civilizacija od fraka do irhastih hlač, diletantizem in umetnost, obadva v vseh svojih pisanih oblikah, človeško znanje od analfabetskih poljan do jezuitskih višav, zamišljena bogovnost, godnjav skepticizem in vnebovpijoče framonstvo, modrost od Platona do Brencelina, čednosti vse, kolikor si jih je Bog bil izmislil v svoji neskončni dobrotljivosti, bratstvo brez kraja, popustljivost do samoponizanja, blagodarost do beračenja, zvestoba do histerije, zaupljivost do naivnosti in čisto zraven nezavpljivost do paranoje, hudobnost vsa, kakor jo je bil v bolečini poridil ter nato v svoji grenki prešernosti legijonkrat razcepil satirik satan sam, zakrknjena samopasnost, smehljajoča hinavščina, krivogleda zavistnost, ropoče živastvo, tankoglasa pohotnost, sranečljivo izdajalstvo in na prste študirana mladinska poezija. Vse do fermenta.

Nekoč, na primer, so se bili spoprijeli zaradi vprašanja, kako da je izreči kravato geslo: — "Vse zbil!" Nekateri v kotu je kratkoma zahtevali, da je treba govoriti, kakor je pisano: "Vse zbil!" Drugi so ugovarjali: treba da je reči: "Vse zblou!" Nekoč se je celo oglašil s svojo posebno modrostjo: "Vse zblou!" To imenitno vprašanje se nikakor ni bilo razrešeno, ko so načeli že drugo: če bi, na primer, pisali fonetično, ali naj bi tedaj pisali — "sve zblou" ali "vse zblou", oziroma "vse zblou" ali "vse zblou". Toliko, da ni prišlo do hudega tepeža: vprašanje samo pa je običalo tam, kjer tiči dandanašnji.

V drugem kotu so ob taistem času onegavili mnogo višji problem. Če je namreč gledališka umetnost nujno potrebna za blagor človeštva; in če je, če mu da je.

Na konci je ostalo sredi stajetisto, kar ostane ob rešetanju vsakega kulturnega vprašanja: smrdel kupek hinavščine. In iz kupčka, tega smrdelca, zraste nov problem: kdo da ga je naredil. Perspektiva je bila v tej družbi ob vso pravico in veljavo. Blizu ali daleč, veliko ali malo, važno ali nevažno, teh pojmov ni bilo. Ali pa vsaj merila ni bilo nikakšnega. Potopila se je ladja, z njo tisoč in več ljudi; to je bila razna stvar.

Zgodi se časih, da ugleda človek nenadoma svojo senco na zidu, spačeno, silno in strahotno; preplašen zaokfren korak in senca se mu ponižna in majhna smehlja ob stopalu. Zgodi se časih: v staji se je godilo zmirom. Dogodek, ki bi ga navaden človek, takorekoč, ne ošinil s kotom očesa, je planil v družbo strašen kakor volk med ovce, da se je beketa je strnila in razbegnila. Beketali so, dokler se niso utrujeni spogledali ter molče ustanovili, da niso prebketali ni zrna soli. Navsezgodaj so kričali vsako jutro po mleciji, kakor lačen otrok po mleku, in senca je prišla, ker je morala priti, visoka, črna in koščena, kakor Kamila med Slovence.

Kar je bilo v tej družbi zares in vselej važno, je bila važnost sama, važnost kot groma. Karkoli je obsenčila, se je okrogno zavililo pred oči in na duše, da je sapaledenela pred odprtimi sobami. Tako se da razločiti čudna prikazen, da se je iznenada v brezdanjo noč zvrnila stvar, še predno je bila dobrega obmeketala in da se je na njeno mesto kar nasilno samovoljno in pluskoma postavila druga. Če je imela važnost ob takih svojih kapricah kakšne posebne razloge in naklepe, ne vem; meni in vam

ostanejo skriti na vekomaj. Primerilo se je mnogokdaj podvečer, da je klepetanje vtihiilo. Pod žaltavo odejo vsakdanjosti se je vzdramil čist spomin na čase, ki so bili, se je zgenila slutnja časov, ki bodo. Oglašila se je pesem, mehka in mila in žalostna, pa vsa polna zaupanja in vere. Globoko in strašno je bilo močvirje, da je tolika lepota vzklikala iz njega.

"Je pa davi slanica pala." Mirnejša so leca, dihnil je bil nanje sijaj božje dobrotljivosti. Ena sama pesem, drobna kakor škinkovec, je lahkonotno premagala ogromnost nizkote, črno pejo bolečine, dušeko tesnobo staje, vzdigi g sealinvis agzš d dignila se vriskaje ka nebesom. Iz mrtvih oči je pogledala duša, izkazala je, da je —

Alarm! Klepetanje, prerekanje, gramatika, filozofija, umetnost, Kamila, zaupljivost, ljubezen, nizkotonost, pesem, življenje, duša, ničesar več. Tišina tolika, da ni čuti utripanja sre. Edino, kar je ostalo, je občutek brezmejnega ponizanja, nezasičane smešnosti, — grenki, neznosni občutek lastne malosti in nemoči.

Zdaj se ni najbrž kdo misli, da sem nameraval načeti zgodovino "celice št. 4". Napisal pa sem le nahitro, kako je živel slovenski narod vse do avgusta meseca leta 1914.

Heinejeva bolezen in smrt.

Gotovo bo mnoge Heinejeve ljubitelje zanimal rezultat najnovejših preiskavanj pesnikove bolezni, ki se je tako čisto, hote in nehoti, tolmačila krivo. Navadno so sodili, da je bila Heinejeva bolezen posledica nenravnega življenja, in hoteli so s tem zmanjšati celo vrednost njegovih del.

Četudi je to slabo orožje, vendar so se ga oprijeli mnogi pesnikovi neprijatelji, ki so ga izdali kritično studijo, v kateri pobija to mnenje. A ne samo, da pobije take trditve, temveč da tudi kaže, v kaki ozki zvezi so njegova dela in bolezen, ki ga je mučila neprestano nad polovico življenja.

Sledovi Heinejeve bolezni se nahajajo že v najzgodnejši dobi. Bil je še dete, ko se je pri njem pokazala velika nervoznost. Prenasati ni mogel hrupa, malo glasnejšega razgovora in niti igranja na klavirju. Petje ga je dražilo. Poleg tega se je pojavilo v njem že zgodaj nagnjenje za težko, mračno sanjarjenje. Tako je čutil, kakor da ga nekaj magnetnega vleče k nečakini nekega krvnika, ki mu je v svoji neprijazni in strašni hiši pripovedovala čudne pravljice o duhovih in pela mrtvaške pesmi. V dvanajstem letu se je strastno zaljubil v mramornat kip Venerin, ki se je nahajal na zapuščenem vrtu. Neke noči se ni mogel premagati in pritihoval se je h kameni boginji, kjer je, obvladan od deške strasti, začel poljubljati hladne ustnice s tako strastjo kakor nikdar pozneje.

Glavobolje, ki ga je napadalo v devetnajstem letu, je postajalo vedno močnejše ter ga ni večasil zapuščalo po cele tedne, a popolnoma se ga ni iznebil do zadnjega diha.

Ko je bil še dijak, so ga mnogi smatrali vsled njegovih večnih tožb o boleznih za hipohondra, a kmalu so se prepričali, da ni pretiraval. V dvaintridesetem letu mu je začela umirati leva roka, najprej prsti, a potem polagoma vedno dalje.

Heine piše: — "Leva roka mi mršavi od do dne vedno hušje, umira mi ar vida!" Potem se je pokazala bolezen na obeh kot posledica kratkovidnosti, radi katere je še nekaj trpel; bal se je, da oslepi popolnoma. To pot je srečno ozdravel, a čez dve leti se mu je bolezen ponovila. Nekaj časa ni skoraj nič videl, punčica desnega očesa mu je postala tako velika kot cela sarenica.

V petinštiridesetem letu so mu začele umirati večje, a nekaj pozneje piše iz Mont Morencija: — "Že štirinajst dni so mi tudi noge paralizirane, ter se ne morem nikamor ganiti, tudi po sobi hodim komaj par korakov. Skoro v isti dobi je bolnika napadla zlatenica, sušil se je po vsem telesu, in krč se je pojavljal v vedno močnejši obliki. Bolezen, ki ga je v začetku mučila samo po udih, se je začela pomikati tudi k srednjemu in gorenjemu delu telesa in h glavi.

A vendar je bil Heine ves ta čas duševno popolnoma zdrav in je točno opazoval razvoj bolezni. Samo divja fantazija novelista Poea je bila zmožna izmisliti si takšne muke, kakor jih je pretrpel veliki bolnik.

— Že dest dni živim tukaj v selu beden in nesrečen bolj kakor kdaj. Moja bolezen se je poslabšala na strašen način. Že osem dni sem tako pobaččen, da morem samo še sedeti v postelji ali na naslonjaču (pozneje ni mogel več niti s postelje, ter so se mu rane od osemletnega ležanja odprle po vsem telesu). Moje noge so kot iz volne ter me morajo prenašati kot otroka. Najstrašnejši krč! Tudi desna roka mi začinja umirati, in sam Bog ve, kako bom pisal. Diktiranje mi povzroča muke, ker so mi zgornji čeljusti. Bolezen v očeh se mi dozdeva neznatna napram ostalim bolečinam. Jaz sem beden, umirajoč človek!

Tako je pisal v pismu svojemu prijatelju. Postajalo mu je vedno hušje. Krči, bolečine v glavi, v hrbtenici so ga primorale, da je jemal morfijs. Toda kmalu se je to sredstvo pokazalo brezuspešnim, dasi ga je jemal nad navadno mero. Ali kljub tem mukam je v tej dobi mnogo delal. V dolgih nočeh brez spanja je zložil mnogo svojih najlepših pesni; le pisanje mu je povzročalo mnogo truda. Keutbernyu je pisal:

— Da moja naklonjenost napram vam ni oslabela, naj vam bo dokaz to, ker vam pišem, dasi mi to dela neizrekljivo muke, ker moram pri pisavi primakniti nos tik zraven papirja, a istočasno z levo roko odpirati večje edinega, še napol rabljivega očesa.

Kakih štirinajst dni pred smrtjo ga je posetila gospa Joubert. Skozi odprta vrata je opazila, da leži Heine na naslonjaču, medtem ko mu služabnica rahlja posteljo. Nato ga je vzela na roke in prenesla na posteljo.

Njegovo telo — pravi ona je bilo slično telesu desetletnega dečka; noge so mu visele brez moči navzdol, obračajo se na vse strani, tako da je peta bila obrnjena naprej, a prsti nazaj. Bil je to grozen pogled.

Pred smrtjo ga je začel še silovito napadati kašelj, ter je moral izmetati iz sebe vse, kar je povzli. Morfijs mu je pokvaril želodec. Med takim napadom je tudi umrl. (17. febr. 1856.)

Rahmer pravi v svoji študiji, da je Heine svojo bolezen ali poddoval od očeta, ki je tudi umrl vsled živčne bolezni, ali kakor nekateri pravijo, v blaznosti, ali da se je rodil, obtežen z vsemi kalmi, brez katerih bi se bolezen ne bila pojavila.

Da se Heinejeva bolezen ne more smatrati dokazom za njegovo razuzdano življenje, more služiti tudi to, da kot mladenič ni ljubil pijake. Nikdo ga ni videl pijanega, ker piva in raznih likerjev ni mogel prenašati; tudi vino je pil v mali meri iz strahu, da bi ga ne bolela glava.

Ne mislim reči, da je bil Heine svetnik, in da so vsa njegova dela plodovi same fantazije, ali po svojem življenju ne zasluži, da ga smatramo strašilom, ker je gotovo mnogo resnice v besedah, ki jih je izrekel pred smrtjo:

— Verujte mi, da sem živel moralnejše od mnogih drugih, ki mi neprestano očitajo nemoralnost. Nikdar nisem zapejal devotke niti pregovoril žene k nevostobi. Ali jih more to mnogo reči o sebi? Da, a vendar je tako! Jaz se na koncu nimam radi ničesar grajati. Nikdar nisem devotke zapeljal in jo potem zapustil, nikdar nisem bil prvi ljubimec, niti poslednji.

Četudi zveni to na prvi hip malo farizejski, vendar je resnica, da more le malokdo o sebi reči tako, ne da bi se lagal —

C. Golar.

Iz zasedenega Volinja.
Krakovski "Naprzod" javlja, da se imajo avstrijske čete v Volinju boriti z velikimi težavami, katere še povečuje sovražnost ruskega prebivalstva. To uganja celo veleizdajniška dejanja. Ruski kmetje pravijo, da njihove vasi zato niso bile uničene, ker je pričakovali, da se semkaj vrnejo ruske čete.

Za vsebino oglosov ni odgovorno ne upravnštvo ne uredništvo.

Vesti iz Nemčije.

Potniki, ki prihajajo iz Nemčije v švicarsko mesto Bern, opovedujejo, kako zelo je zavladala v poslednjih mesecih v Nemčiji zbeganost. Prejaneje samozvesti in trdnosti že ni več. — Na Nemce so napravile utis nove priprave za spomladno vjevanje v Angliji in Rusiji. Dosihdob so bili prepričani, da jim bo zavetje štiridesetih trdnjav, pohod proti Balkanu in zveza s Carigradom ter ustavljenje anglo-francoskega napredovanja na zapadu prineslo končno zmago. Dejstva pa so pokazala, da je Nemčija še tako daleč od mira, kakor je bila v onem zločestem času, ko je nemška vojska nasilno vdrla v nevtrarno Belgijo.

V berlinskih bankirskih krogih z nemirnom govore o približajočem se propadu dežele. Oni čar "Velikega cesarja" že "tiro izgrinja v meščanskih krogih in oglašajo se odpor proti onem nasilnem prusovstvu, ki je privedlo ves svet v vojno.

Berlinski list "Tagwaelt" prinaša zanimive podrobnosti o demonstracijah, ki so se vršile v Berlinu pred otvoritvijo Reichstaga. Na predvečer je bila svetovnoznana cesta Unter den Linden prenapnjena od desetih tisočev demonstrantov, ki so peli ono značilno mednarodno socialistično pesem, v kateri se pozivlja vse zatiranje, naj se zbuje iz svoje sužnjosti.

Prišlo je do bojev s policijo, ki je demonstrante razdelila ter jih tako oslabila. Zanimivo dejstvo je, da je bilo med aretiranimi tudi mnogo vojakov, ki se se nahajali takrat na dopustih.

Žuželke.

Letošnja zima bude nekaj vroča za one žuželke, ki so nastanjene v hišah in posteljah ameriškega prebivalstva. Nedavno se je namreč v New Yorku vršilo zborovanje tovarnarjev, ki se bavijo z izdelovanjem strupov za uničevanje stenice, uši, bolh, škurkov in raznih drugih živalic, s katerimi se urad za ljudsko štetje še ni bavil. Pri tem zborovanju se je jednoglasno sklenilo, da se bodo imenovane

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.
Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI UKADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 647, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHLIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVMO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAO PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

FOROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAR, Box 72, East Mineral, Kan.
I. porotnik: MARTIN STEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kan.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Griggsfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11 1/2, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

živalice v nadalje uničevalo na ta način, da se jih eksploziva, oziroma razstrelji.

Prva seja omenjenega zborovanja se je završila neugodno, kajti nek tovarnar, ki je marljivo pro- učeval običaje življenja škurkov in stenice, je predlagal, naj država New York sprejme posebne zakone proti tem živalicam. Benjamin M. Kaye, odvetnik imenovane organizacije tovarnarjev, se je pa temu protivil, češ, da imamo v New Yorku itak že dovolj zakonov, katerih veljavnost ni mnogo večja, kakor vrednost teh domačih živali. Tovarnar Cole je potem čital iz nekega časopisa, ki se bavi v posebnem članku, z raznimistrupi, in tako je med drugim naznačil navzočim o najnovejši iznajdbi uničevanja domačih žuželk. Ta iznajdba je neke vrste razstreljivo, ki ima to lastnost, da se ščurek ali pa stenica takoj razstrelji, kakor hitro povzije kapljico strupa. Vendar pa ima ta strup tudi svoje nedostatke, kajti ako se ga da žuželkam po noči, ljudje vsled množevnih razstrelb sploh ne bodo mogli spati, tako da bi ta strup bil le za policaje, ki so po noči v službi, in ki običajne sp. velike vrednosti.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Kalendar. — Strašne številke. — Krogla. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemljsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Specialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitajski tipi. — Smešnice. — Oglašji.

Slike:

Italijanski vodilji zrakoplov nad Benetkami. — Sestanek nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalčne avstrijske granate. — Potop angleške ladije "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrolja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijuna. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Italijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapuščeni od svojih ob priliki bega iz Varšave. — Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojaki, katere so vjeli Italijani na goriški fronti. — Učinek avstrijskih granat v Zagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal v Belgradu, katerega so Avstrije razdejali. — Fort št. 10 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli z bajonetnim naskokom. — Avstrijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Rusiji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova. — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem. — Ruski vojni jetniki. — Vodilji angleški zrakoplov. — Bovec s Prestreljnikom. — Triglavsko pogorje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way on box 51, Mndock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barbours Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kan.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.

J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. 2, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jerusa, Stev. 9, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovence, Stev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pomoči, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse priobče pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebnost ali neuradna pisma od strani članov ne bo odgovorjeno.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

drugega tudi očitano. Vsak pogled, vsaka obnaša, ga je globoko ranila v dušo. Kadar je bil sam — naj je bilo že ponoči, ko so drugi spali, ali pa kadar je samotni vozil po cesti iz mesta — so se mu misli vrtele samo okrog zadnje nesreče. In četudi je izkušal, da se vzdrži na površju drugih misli in tako vsaj za trenotek pozabi Jerice — ni šlo. Iz vsake najnavadnejše misli je prešel zopet na ta predmet. Niti ene mirne in pametne misli ni bil več zmožen. In to, čutil je, ga je staralo bolj kakor pa njegova leta.

Kaj let je pa takrat imel Mrakov Tomaž? — Petdeset — kaj je to! In vendar, kdor ga je pogledal od strani, ko je šel vpojen poleg voza in je opiraje se ob ročico pri vozu, pomagal v klanec, bi bil moral vsak reči: — To je starec pri sedemdesetih letih. Glava mu je bila sklonjena, noge so se šibile, oči so bile udre in lice razoroženo in izsušeno. — To so prinesli dogodki. Dogodki, ki so prišli, kakor pride ljudem izpod Blegosa!

Se celo vožnja mu je postala dolgočasna. Poprej se je vselej veselil, kadar je imel peljati v mesto. Že dan poprej je bilo vse tako praznično in slovesno okrog doma. Ljudje so hodili ter naročali. Tomaž je zapisaval in skladal prazne vrece in mehove na kup. Mazal je voz in gladil Prama, čes: jutri zopet greva na pot. In Prama se mu je zdelo, ga razume. Tako ga je gledal vdano ter strigel z ušesi. —

Zdaj pa nič tega! Zdaj mu je bila vožnja v mesto prava muka. Srečavati je moral Štefanka, ki je vozil z novim konjem in novim kolešjem. In zdelo se mu je, da ga gleda Štefank z nekim čudnim pogledom, kot bi hotel reči: — Zakaj me nisi poslušal? Zdaj imaš!

In drugi ljudje — Tomaž jim je bral z obraza — so govorili in mu očitali: — Vse vemo, vse vemo! Rečeš! Premalo skrbni si bil pa preveč si zaupal na njeno postojanje. — Štefanka si sovražila: a glej: Štefank ima novega konja, nov kolešelj, ima pridno ženo in bo imel postone otroke. — Ah — vse to in morda še več, so si mislili ljudje, četudi mu tega niso povedali v obraz! —

Že se je bil poprijel misli, da bi začel sovražiti ljudi in da bi pustil svoje vožnje. Poizkusil je, a ni šlo. In kako tudi! Če je ostal doma, ali je bilo doma bolje? V zibelki je jokalo dete. Mati je gledala s čudnim pogledom, kot bi hotela nekaj reči. A tudi Tomaž je gledal na bil nekaj tuj. Čemu otrok! In celo do mater mu je prihajalo v srec nekaj trpkosti. Zakaj ni ona bila bolj pozorna? Ženske oči hitreje vidijo. Tista slepa ljubeznivost! In najrajši bi bil vso krivdo zvalil na mater. Doma ni dobil miru: v mestu med ljudmi ga tudi ni bilo. Najbolj potolažen je bil še tedaj, ko sta sama s Pramom vozila po samotni cesti proti domu. Takrat je bila slika in je bilo slišati le lajanje lisjaka in pa šumenje vode, ki je drvila po strugi. Takrat se je vsaj mogel prepustiti mirno svojim mislim. —

Ob takem je za hip celo zadol ob misli, da bi se vsa stvar, kolikor je že zagrešena, vendarle dala kako popraviti. — Popraviti, toda kako...? Spoznal je pač, da sam ni brez krivde. Jerica... žolnir... Štefanka... sosedje... Verjetno se mu je zdelo, da tista očitanja, ki misli, da jih bere raz obrazov ljudi, pravzaprav niso toliko v ljudskih karkov, v njem samem. — Kaj ko bi bila to njegova lastna vest, ki mu očita in ga priganja do tega, do stvari, ki jo je zagrešil, kako popravi... — Popravi... Toda kako popraviti, kar je enkrat zamujeno in se popraviti ne da! —

In bil je zopet v vrtnem dvomov in obupov, ki so se drveli okrog njega kot nočne pošasti in ga motili in begali. Enkrat se je ustavil na cesti in se naslonil ob držaj. Bil je ves obupan. Mirna noč je bila in luna je obsevala površino vode, ki se je vrtila v vrtnem in požirala smeti in lesene odpadke. Valovi so pljuskali ob skalo. Neki prijeten mir je začutil v srec, ko je poslušal, kako enakomerno pljuskuje valovi in se voda vrti v vrju. — Ne, ne! To je grešna misel! Tega ne! —

In zdramil se je Tomaž in udaril po konju. In takrat šele je začutil, kako divje je tulil lisjak v hosti in kako grozno je šumela voda doli v vrju. — Ne, tega ne! Res da so bili to boji; res da to ni bilo navadno trpljenje: to je živ pekel! A vendar — mogoče je pa, da se mu vendarle še zaceli rana, ki so mu jo vsaki dogodki. —

In res: iz vrtnice dvomov in obupa ga je kar nenkrat potegnila misel na Tilko. — Kako je prišla ta misel? Odkod je prišla? Zakaj je prišla? Prišla je in zablestela mu je pred dušo, in v tej misli je zaslužil rešitev, četudi se za prvi hip ni zavedel, kako in kaj! —

Tilka. — Ah, da! Tilko hoče izrediti drugače. — Vse drugače kakor Jerico! Ako bo dekletce živelo — saj bo živelo? — bo pazil nanjo kakor na punčico svojega očesa. In ko bo deklica prišla enkrat v tista nevarna leta, he, in Tomaž se je tesneje oklenil svoje misli, tedaj bo šele pazil nanjo. Pazil bo nanjo bolj kakor na punčico svojega očesa. — In tako bo na Tilki popravil to, kar je zamudil pri Jerici! —

Ta misel — lepa in svetla — mu je prišla tisti večer, ko se je vračal iz mesta. Ta misel, lepa in tolažilna, ga je kar hipoma zopet postavila v življenje. Zdelo se mu je, da je nenkrat zopet oživelo okrog njega, kar se mu je zdelo, da je poprej umiralo, ali pa se izmulo. — Ako bo deklica živela. — Ako bo Tilka zdrava in bo živela — Tisoč misli in načrtov se mu je porodilo v glavi. —

Ako bo Tilka zdrava in bo živela, bo enkrat vse zopet popravljeno, vse izbrisano, vse pozabljeno. In prejšnji mirni časi se bodo zopet vrnil in vsa drugačna bo zopet vožnja v mesto in nazaj. — Gorko mu je postalo pri srec, in iz ponižne želje, naj bi Tilka živela, se mu je porodilo trdno prepričanje, da bo živela — da mora živeti. —

Živela bo. In zdrava bo. In močna bo, kakor je bila močna Jerica. In ko bo prišla v tista leta, tedaj bo tudi Tilka prva v vasi in vse bo gledalo za njo. A Tomaž, Mrakov Tomaž, bo pazil nanjo bolj kakor na punčico v svojem očesu. —

Dozdaj se ni brigal za otroka: vso skrb za to je prepustil materi. Od tega hipa dalje pa je bilo drugače. —

Z neko hlastjo, koh da ga čaka doma kaj posebnega, je hitel iz mesta proti domu. Lep večer je bil, ker je luna sijala in je voda šumela. Mrakov Tomaž je pač zapazil in občutil, da je lep večer: vendar se ni brigal za luno niti za šumenje vode. On je hitel in prestopal priganjal Prama: na lastne oči se je moral prepričati, ali je dekletce zdravo, ali bo živela. —

In pristopil je k zibelki, kjer je ležala Tilka. In z okorno roko, varno, kakor je mogel, je odgrnil zagrinjalo. Izpod odeje je molela drobna glavičica s suhim, bledim obličjem. Otrok je dihal s malec odprtimi usti. Oči je imel zaprte; le na lahko je potrepravala trepalnica, ko se je Tomaž približal z lučjo. — Tistikrat je zrl prvič Tilki v obraz tako blizu in tako pozorno. —

— Mati, ali je zdrava? Ali bo živela? Kako mislite, mati? —

Mati se je seveda silno začudila. Doslej tega ni bila vajena. Odgovorila je pa čisto nakratko in mignila z ramami: — Ne vem. —

Morda je mislila: — Ako smrt pobere otroka, bo itak najbolje. —

Tomažu pa se je zdelo, da mora izsiliti poveljen odgovor. —

Jaz pa mislim, da otrok še lahko živi. — Koliko otrok je, ki so izprva blede in slabotni, pa vendarle žive. —

Nemara. Slabotno je res in božestvo je tudi. —

Kaj bi bil dal, da bi prešla ta skrb in bi mogel z zaupanjem gledati v prihodnost! Včasih je za kaj časa samega sebe prepogovoril, da je verjel, kar je upal. A navadno le za malo časa. Takoj je bil zopet na vrsti dvom: kaj pa, če bi bila Maruša iz Dobja vendarle uganila! —

Sosedo so hodile večkrat v hišo in se pogovarjale o Tilkinem zdravju. Navstrela je ta to, druga drugo: ena je prerokovala otroku smrt, druga zdravje, kakor je to sploh navada med ženskami. Tomaž je vlekkel na ušesa vsako besedo: potem pa se je živel pod vtisom zadnje besede, ki jo je čul. Če je bila ta beseda ugodna, je bil vesel in poln upanja. Če je pa čul manj povoljno sodbo, je bil za par dni ves potrt in obupan. — Kolikrat je pristopil k zibelki, ako ni bilo matere v hiši, in dolgo in pozorno opazoval vako mišico in vsako potezo na otrokovem obrazu! Bili so upi, ki jih

je preživel tiste čase: bil pa je tudi strah in bila je skrb, ki ga je morila. Kadar je prevladovalo zaupanje, ej, takrat je bila pot iz mesta silno kratka. Tedaj ni čul koles, ki so trla kamenje; lisjaka ni čul, ki je lajal, in vode ne, ki je šumela. In Prama se je dobro godilo. Počival je pod vsakim klanecem, kolikor se mu je poljubilo. Gospodar Tomaž, prišedši domov, celo ni vedel, ali je bilo kaj klanec med pojo in ali sta s Pramom sploh kaj počivala. —

Ob takih nočeh je popolnoma prosto delovala Tomaževa domišljija ter snovala misli in načrte. (Pride še.)

Orehovo olje.

Letos, ko gre tako trda za namizno olje in za zabelo sploh, izdelujejo zlasti v Nemčiji v večji meri iz orhovega olja, ki je neki jakokusno. 100 kilogramov svežih orhovev da 66 kilogramov suhega blaga. Iz tega se dobi 24 kilogramov suhih jedrov, katera dajo okroglo 12 litrov olja. Ako računamo, da stane 100 kilogramov orhovev 60 do 80 kron in da je treba plačati v oljarni od vsakega kilograma 15 vinarjev za delo, pride liter orhovega olja povprečno na 6 do 7 kron. — Kakor se poroča, je avstrijska vlada v naših krajih tudi orehe zasegla in se ne smejo več prosto prodajati. —

Spori med italijanskimi radikali.

Govor, ki bi ga moral imeti justični minister Orlando v Palermu, je preložen, najbrže pa tega govora sploh ne bo. — V zadnji seji vodstva radikalne stranke se je pokazalo, kako velika neednost vlada v vodstvu. Prijatelji vojne so očitali nekaterim tovarišem, da se nagibajo na Giolittijevo stran; radikalni člani Giolittijevega kabineta niso prišli k seji. —

22 sinov na bojišču.

V Ahlbeku na Pomeranskem živi krojaški mojster Ferdinand Eglinški, ki ima 22 sinov v vojni. Eglinški je sedaj tretje oženjen in ima zavsem 30 otrok. Kakor je dosedaj neizpodbitno dogmalo, ima Eglinški največje število sinov na bojišču. —

Premalo vetra.

Oradell je malo mestice v severnem New Jersey in ko mladinci odraste, gre običajno za kruhom v bližnja velika mesta. Po štiriletni odsotnosti se vrne Jones v svoj rojstni kraj in tedaj se mu zopet obude spomini iz svoje prve mladosti: vse je bilo kot nekdanj, cerkev je bila ravno taka, kakor pred štirimi leti; vodnjak je stal še vedno na starem prostoru, možje so kadili iz koruznih pip, medtem, ko so se njihove žene pripravile preko pletov. Vendar je pa Jones nekaj pogrešil. —

"Kje je Hodgejev mlin na vrtu?" vpraša prvega sosedo. "Prej smo imeli tukaj dva taka mlina." Sosed se nekaj časa ozira po mestecu, kakor da bi ne hotel takoj vrjeti svojem znanemu, in potem mu počasi odvrne: — "Eden mlin so podrl, kajti pri nas ni dovolj vetra za dva mlina!" —

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle. —

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihail Cirar. San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin. Denver, Colo.: Frank Skrabec. Louisville, Colo.: Jerry Jamnik. Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M. Bojtz, Frank Jansich in John Germ. Salida, Colo. in okolica: Louis Castello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Sattlich. Clinton, Ind.: Lambert Bolokar. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman. Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbrezar. Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič. Chicago, Ill.: Frank Jurjovec. Depue, Ill.: Dan. Badovinac. La Salle, Ill.: Mat. Komp. Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zalelet in Frank Bamblich. Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin. So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Pežek. Springfield, Ill.: Matija Barborič. Columbus, Kans.: Joe Knapfel. Franklin, Kans.: Frank Leskovec. Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kern in Rok Firm. Kansas City, Kans.: Peter Schneller. Mineral, Kans.: John Stale. Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos. Kingo, Kans.: Mike Pencil. Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe. Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian. So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich. Aurora, Minn.: Josip Eugina. Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich. Duluth, Minn.: Joseph Shabarom. Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze. M. L. Kapeh, Jos. J. Peschel in Louis M. Peruček.

Export, Pa. in okolica: Frank Trebec. Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben. Farrell, Pa.: Anton Valentinič. Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher. Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak. Irwin, Pa. in okolica: Fr. Demšar. Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc. Meadow Lands, Pa.: Georg Schults. Monessen, Pa.: Math. Kikolj. Moon Run, Pa.: Frank Maček. Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakshe, I. Podvašnik, I. Magister in U. R. Jakobich. Steelton, Pa.: Anton Hren. Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj. West Newton, Pa.: Josip Jovan. Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Petercel. Tooele, Utah: Anton Palčič. Winterquarters, Utah: L. Blasich. Black Diamond, Wash.: G. J. Portenta. Davis, W. Va. in okolica: J. Brosch. Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenčan. Grafton, Wis.: John Stampfel. Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdtr. Milwaukee, Wis.: Josip Trautnik in Frank Mch. Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin. West Allis, Wis.: Frank Skot. Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marešna. Kemmerer, Wyo.: Jos. Moton.

CENIK KNJIG

katero ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmáč, vezan	—50	Revolucija na Portugalskem	—20
Berilo prvo, vezano	—30	Senila	—15
Berilo drugo, vezano	—40	Stanley v Afriki	—30
Cerkvena zgodovina	—70	Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—80
Domači zdravnik	—50	Sveta noč	—20
Evangelij	—50	Srečolovec	—20
Fizika 1. in 2. del	—45	Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	\$5.00
Katekizem vez. veliki	—40	Strelec	—20
Katekizem vez. mali	—15	Sanjska knjiga, velika	—30
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vsak 50c., oba	\$1.00	Štiri povesti	—20
Občna zgodovina	\$4.00	Tegethoff	—25
Pesmarica, nagrobnice	\$1.00	Vojna na Balkanu, 13. zvez. 1. zvez.	\$1.95
Poljedelstvo	—50	Zlate jagode, vez.	—30
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	\$1.00	Življenja trnjeva pot	—50
Postrežba bolnikom	—20	Za kruhom	—20
Sadježica v pogovorih	—25	Življenje na avstr. dvoru ali smrt cesarjevega Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—75

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—20	1. z. Ljubite svoje sovražnike	—20
Belgrajski biser	—20	2. z. Maron, krščanski deček	—25
Beneška vedeževalka	—20	4. z. Praški judek	—20
Bitka pri Visu	—30	6. z. Arumugan, sin indijskega kneza	—25
Bodi svoje sreče kovač	—30	7. z. Sultanovi sužnji	—25
Boj s prirodo	—15	8. z. Tri indijske povesti	—30
Božični darovi	—15	9. z. Kraljičin nečak	—30
Burska vojska	—25	10. z. Zvesti sin	—30
Cerkvica na skali	—15	11. z. Rdeča in bela vrtinica	—30
Ciganska sirota, 93 zvezkov	\$5.00	12. z. Korejska brata	—30
Deteljica, življenje treh kranjskih bratov	—25	13. z. Boj in zmaga	—30
Don Kižot	—20	14. z. Prisega huronskega glavarja	—30
Dobrota in hvaležnost	—60	15. z. Avgenj sužnj	—30
Fabiola	—35	16. z. Pregeljanje indijanskih misionarjev	—30
George Stephenson, oče železnice	—20		

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger	—20
Pri pušcahniku	—20
Raztresenec	—30
Starinarica	—20
Idealna Tašča	—20

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cveticami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—03
ducat po	—25
Z slikami mesta New Yorka po	—25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—35

ZEMLJEVIDI:

Združeni držav, mali	—10
veliki	—25
Balkanskih držav	—15
Evrope, vezan	—50
Vojna stenska mapa	\$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—25
Avstro-Ogrske mali	—10
veliki vezan	—50
Celi svet	—25
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	\$1.50

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, pošti ali nakaznici, ali pošto in znamkah. Poština je pri vseh cenah še vračunana.

Pavel Perko:

Mrakov Tomaž.

Z naših gora.

(Nadaljevanje).

Ah kako so čudno škripala kolesa! Lestve pri vozu, na katerih je bilo naloženo vrec in mehovi, so jecale pod težo. Vrvi, s katerimi je vlekel Prama, so se natezale. Bil je pel vedno bolj pogosto. In vendar neka misel le ni hotela preiti, misel, ki ga je tlačila kakor mora. —

Tomažovo lice je bilo sicer že po naravi nagubano. Pri misli na Jerico in Štefanka pa so se gube ki so bile sicer naokroglo zavito okrog ust, čudno podaljšale in mu navadno izpremenile. Oko, iz kategera je sicer sijala sama pohlevnost in posreženost, se je hotel svetiti v nekem čudnem bleku. In vendar Štefank ni bil kriv, kar je prišlo! Kriv je bil oni — ona glista podolagasta, oni Lah! — Glista je bil; suh in bled ter vsi lživ s svojo prijaznostjo, blebetav in netečen. —

A vseeno — kje je neki moral imeti oči — vseeno se je zagledala vanj — v onega Laha! —

In kar je bilo najhuje — To maž, stric njen, je bil slep in glup pri tem. Gledal je, pa ni videl poleg je bil, pa ni zapazil! —

— Tomaž, tole ne bo čisto prav. Pazen bodi in oprezen! Takim-l-gospodskim ljudem ni veliko upa ti! —

— Haha! Bežite, bežite! —

In prepiran je bil, da ga opominjajo sosedje iz gole zavisti, za to ker si je bil izbral, Lah Toni "žolnir", stanovanje pri njem in ne drugje. —

In kdo ga je še opomnil takrat? Štefank! Mladic, ki komaj ve, kaj so take stvari — njega, ki je iz kušen in previden. — Haha! Imel bi jo rad, zato govoriš! —

A ljudje so prav imeli. Kar Tomaž ni hotel zapaziti in česar tudi mati ni vedela — to je bilo res! —

Žolnir je meril po naših hribih in risal in zapisaval v svoje nappe. Ljudje so rekli, da bo vojska. In z občudovanjem so se ozirali za njim ob nedeljah, kot da ima v svojih mapah moč in oblast, da prepodi sovraga, preden se je še prikazal. Ni čuda! S kako samo-zavestjo je pa tudi razgrinjal svoje popirje in postavljati kole in stojala tam po poljih in bregovih! Kako bi si naj potem ne bil šel v čast Mrakov Tomaž, da se je nastanil žolnir ravno pri Mrakovih. Mrakovski so imeli pod streho lepo svetlo sobico z razgledom na vas. Tomaž si je večkrat rekel: — Nihiče v vasi, niti sam župan, ni na take sobice pod streho. — V tej sobici se je nastanil žolnir. Seveda je bil ponosen Tomaž, če so

ga ob nedeljah takole po maši, ko so stali pred Zrimčevu hišo, izpraševali o žolnirju: kaj kaj dela, kadar je doma; čemu meri; koliko časa misli ostati, itd. —

— Nihiče v vasi, niti sam župan, nima take sobice pod streho, ki bi bila pogodu gospodu žolnirju. — Haha! Pa tudi nihiče v vasi nima takega dekleta pri hiši, kot ga imajo pri Mrakovih, — so mislili drugi. —

O, da bi tistih časov nikdar ne bilo! Ko bi mogel Tomaž narediti, da bi se izbrisali iz spomina ti dogodki! Zastonj! Ti dogodki so bili. —

In prišlo je do tega, da jo je zapeljal in vničil! —

Jerica — kakšno deklet je bilo! Prva v vasi: najbolj priljubljena, najbolj spoštovana. Vprico nje so sili tiho celo klafci in kvantaci; neki strah, neko spoštovanje je avladalo v družbi, če je bila ona raven. In če se je reklo: — Mrakova Jerica je poleg, — je vsak vedel, da ni nič nepoštenege. —

Teda pa pride oni Lah in jo vniči! —

Prišlo je kakor strela. Prišlo je kakor hudournik, ki prideri izpod Blegosa; nihiče ne ve kdaj: nihiče se ga ne nadja — in vendar pri-lere in pokonča in vniči! —

Jerica je ostala v sramoti. — Žolnir je prešel. — Štefank pa se je oženil in dobil nevesto pri sosedu. Ženiti se je moral, ker ženke ni bilo pri hiši. In se je oženil pri sosedu. —

Tisti dan, ko je bila Štefankova vatba, je izginila tudi Jerica: bila je komaj iz otročje postelje. Rekli so, da je šla za svojim žolnirjem. V resnici je pa pobegnula v Ameriko, menda res z žolnirjem in denarjem. Od tam je pisala samo enkrat in rekla, da je ne-rečena, da prosí odpusčenja, pa da naj za Tilko skrbe. Po tistem se ni čulo o Jerici nikdar več. —

Tilka pa je bilo slabotno dekletce, o katerem je prerokovala Dobenska Maruša že pri rojstvu, da ne bo živelo eno leto! —

Tako je bilo! Hudo se je bilo storilo. —

In tako so Tomaža postarala leta. Pravzaprav ne leta, ampak dogodki. Kako je to gledalo na duši neprestano! In kakor let, ki pravi-jo da izpodjeda korenine, nazadnje vse razje, tako, se je bal Tomaž, bo tudi z njim. Ene vesele, vrecste misli ni skore več imel. — Vse, karkoli mu je prišlo na pot, ga je spominjalo Jerice. Štefank, ki ga je srečaval; vzgizki, ki so prijazno govorili z njim, so mu v klicale v spomin pretekle dogodke. Četudi je govoril z ljudmi najnavadnejše stvari, govoril in ob-govoril je hitro, loti da bi se bal, da nazadnje pride na vrsto vprašanje o Jerici. Pa četudi v pogovoru ni nihi

Priporočilno pismo v prid nepoznanemu človeku.

(Benjamin Franklin.)

Pariz, 2. aprila 1777.

Sir:—

Nosilec tega pisma, ki je na potu v Ameriko, me je prisilil, da mu dam priporočilno pismo, dasi ravno mi je tako nepoznan, da niti za njegovo ime ne vem. To izgleda sicer kot izvanreden slučaj, toda zagotovo vas, da kaj takega pri nas ni nenavadno. Često-krat se namreč pripetijo, da mora nepoznana oseba priporočiti nepoznanca in večkrat se tako ljudje medsebojno priporočijo. V kolikor pride nosilec tega pisma v poštev, morate se o njegovem značaju in zaslugah sami prepričati, ali pa njega vprašati, kajti on mora o tem vsakega boljše vedeti kakor jaz. Vsekakor ga pa priporočim vsem onim javnim osebam, kojim je vsakega tujca, ki je nesko-ldljiv, priporočiti, in tako upam, da mu izkažete, potem, ko se z njim boljše spoznate, vse usluge, za koje mislite, da jih zasluži. S tem vas iskreno pozdravljam itd.

V VAŠKEM HOTELU.

(Simeon Ford.)

Vzgojili so me v državi Connecticut, toda ne po moji lastni krivdi. Še predno sem postal polnoleten, pripetilo se je mojim staršem ena izmed mnogih nesreč, koje so zasledovale skoraj neprestano vse člane naše rodbine in tako smo bili prisiljeni ostaviti lepo domačo hišo v New Yorku, ki je bila opremljena ne le z vsemi modernimi udobnostmi, temveč tudi z velikim številom mortgage, glaseh se na različne svote. Preselili smo se v Windham county, oziroma v središče pokrajine, kjer se pečejo najboljši "paji". Vasi-ena je bila prijetna, krasna, mirna, tiha, zdrava, divna in lepa, oddaljena tri milje od ulične železnice in še bolj od mestnega hrupa. Tamkaj se ni nihče spodbikal nad tem, ako je kdo pri obedu ali večerji nosil jedila z nožem v usta. Moja trditev, da je bila vasica mirna, je le splošnega pomena, dočim je zatrdjevanje, da je bilo tamkaj zelo zdravo, smatram povsem resnim. Ako je v vasi kdo umrl, ki je bil preko osemdeset let star, obesili so na hišni zvonček velik žalni trak bele boje in ko so ga potem pokopali, so vsakega na nagrobni kamen njegovo ime. Ono vasice a m ostavljal že pred petindvajsetimi leti z namenom, da si poišče srečo, kojo pa še vedno zasledujem — toda stari ljudje v vasi, ki sem jih pred tolikimi leti ostavil, se niso prav nič postarali. Minulo poletje, ko sem bil tamkaj s svojimi otroci, sem opazil, da so vsi stari ljudje še ravno tako živahni, kakor so vedno bili, in v izloženem oknu edine vaske postajalnice so bile izložene še vedno iste slaščice in oni isti žepni noži kakor pred petindvajsetimi leti, ko se mi je obudila želja, da kumdim predajalnice, ko postanem bogat.

Z deo sem se nastanil v vašem hotelu in izkušnje, katere sem tu doživel, so mi kasneje zelo koristile. Kadar je treba dobro premisliti o kakem zelo zapletenem vprašanju glede uprave hotelov, tedaj skušam uganiti, kako bi vso stvar rešil omenjeni vaški hotelir. Potem storim ravno nasprotno.

In vendar je imel oni hotelir mnogo zelo praktičnih idej, katere bi tudi jaz zelo rad uvedel v svojem hotelu. Tako je starček vedno skrbel za to, da so si morali njegovi gostje sami zagati in sekati drva, ako so hoteli imeti dovolj toplote v sobah. Potrebni les jim je seveda od prodal, dočim je žage in sekire velikodušno posodil. Ako se pravilno spominjam, morali so gostje pri njem kupovati potrebni loj za mazanje žag, toda slednje je, kakor rečeno, on posodil. Naša soba je bila v tretjem nadstropju; strop je bil zelo slab in komadiči zidu so neprestano padali na tla. Podnevu me to ni mnogo motilo, toda ponoči, ko so podgane veselo skakale po odeji, vsled česar sem se seveda probudil, mi je večkrat padel komadič stropa na glavo in tako vsi začasno pregledali podgane. Sredi sobe je stala dokaj velika železna peč, slična malemu obrežnemu svetilniku, ki je zadržal na la-bradorskem obrežju. Peč je imela več konjskih sil, v kolikor pride poraba drv v poštev, in poleg tega je imela tudi ono farmersko znamenitost, da je bila soba tem bolj mrzlo, čim bolj je v peči go-relo. Peč sem povsem znanstveno preiskal in konečno pronašel, da

Jamaica in vojna.

Prvi prostovoljci iz imenovane kelenije odpotovali v Anglijo.

Iz Kingstona, Jamaica, se javlja, da je prvih 740 prostovoljcev odpotovalo v Anglijo, da se tam pridruži angleški vojski. Od se-daj naprej bode imenovana kolo-nija poslala vsake štiri mesece po 930 vojakov v Anglijo. Od vojaštva se je poslovilo nad 20,000 ljudi, koji so vojake pred odhodom obdarovali z mnogimi potrebščinami. Nabiranje prostovoljcev se sedaj vrši redno po vsem otoku. Vlada kolonije je te dni naročila prvi aeroplan, ki bode veljal \$2200 (funtov sterlingov) in ka-terega bode podarila angleški vojni upravi.

Tudi prebivalstvo Turks Islanda je pričelo nabirati prostovolj- ne denarne prispevke za nabavo raznih vojnih potrebščin, koje se pošljejo angleški vojni upravi.

Vesti iz južnih republik.

Carine prosti izvoz živil iz Chile; peruansko - chilensko razmerje; brazilsko delavstvo za mir; mehi-kanske železnice.

Iz Santiaga, Chile, se javlja, da se je povodom posebnega zaseda-nja chilenskoga kongresa raz-pravljalo o prostem izvozu živil iz Chile v inozemstvo. Ko se je pričela evropska vojna, je vlada bila prisiljena prepovedati izvoz živil v inozemstvo. Ker je pa bila zadnja žetev izredno obilna in nje kakovost izborna, je izključeno, da bi v republiki vsled izvoza na-stalo pomanjkanje živil. Vsled tega se so trgovci in poljedelci zdru-žili ter naročili svojim zastopni-kom v kongresu, naj poskrbe za zopetno dovoljenje izvoza, ker in-ine bi cene tako padle, da bi se sploh ne izplačalo delo na polju. Zakon, ki prepoveduje izvoz živil v inozemstvo, se z 31. decembrom razveljavi.

Iz Lime, Peru, se poroča, da se je tamkaj pričelo s splošno agita-cijo v svrhu zopetne ustanovitve diplomatskega občevarja med re-publikama Peru in Chile. Razmer-je med obema deželama je bilo že dalj časa zelo slabo, in sicer radi nekaterih obmejnih pokrajin, o katerih obe vladi izjavljata, da so last take republike Chile kakor Peru.

Iz Rio de Janeiro, Brazilja, se javlja, da se je tamkaj vršil med-narodni delavski kongres v svrhu ustanovitve miru v Evropi. H

kongresu so prišli tudi delegatje iz drugih dežel. Zastopane so bile vse delavske unije brazilskih dr-žav. Uspeh kongresa je seveda brezpomemben, kajti na želje de-lavstva se evropski mogotci ni-klar ne ozirajo.

V New York je dospel sešor Pani, predsednik državnih mehi-kanskih železnice. V kratkem se prične namreč posvetovanja med zastopniki mehi-kanske vlade in ameriški lastniki mehi-kanskih železnice, katere se potem zopet iz-roče kontroli naših državljano-v. Kakor znano, so bile velike mehi-kanske železnice v kontroli Ame-ričanov do leta 1910, oziroma do tedaj, ko se je pričela revolucija proti tedanjemu predsedniku Por-firio Diazu.

TOLAŽBA.

Na ustnih evetočih igra ti nemi- ren usnev kot solčni bi žarek v kristalnem se jezeru kopal. O vem, ker slišala nove ljubezni si spev, ljubezni, s katero mi drugi je tebe oropal.

Naj bo! V tolažbo takratne bo-lesti. ko vaju duhovnik bo združil za večno, mi duša bo polna ponosne zave-sti: da prvi sem ljubil te — ljubil ne-srečno.

Dragoslav Cilkin, Pittsburgh, Pa.

Najdenina.

Brvar je šel nekega dne v misli zatopljen po cesti proti domači vasi; mislil je pa itak vedno do-šti. Ta zamišljenost ga pa ni ovi-rala, da je nekoč našel sredi ceste bankovec za dvajset-kron. V žep ni hotel vtakniti bankovec, saj to bi bila najdena tatvina. Brvar pa je bil pošten mož; da bi ga nesel na okrajno glavarstvo in čakal na najdnino, to mu tudi nikakor ni ugajalo, ker najboljša ga je zaje-zilo, ako se je kako stvar dolgo zadrževala.

Sedaj mu šine v glavo dobra misel (dobre misli je vedno go-jil). "Oho", si je mislil, "položil osemnajst kron doli in tako si že svojo najdnino odtegnil." Reče- no — storjeno. "Toda jaz teh osemnajst kron ne položim sredi ceste, ne, tu bi jih lahko našel kak nepoštenjakovič." Potem je teh osemnajst kron skril — seve-da za onega, ki jih je izgubil — v travo in vesel odšel, med potjo pa seveda zopet obilo mislil.

Brvarka se je drugi dan zelo čudila, ko se je njen mož zopet napotil v mesto. "Saj greš vendar komaj vsaki mesec enkrat v mesto, sedaj greš pa dva dneva zaporedoma!" "Opravi ti imam tam", je rekel tajno Brvar in hitel proti mestu. "Videti hočem, ako je oni, ki je bankovec izgubil, že našel svoj denar", tako si je med potjo mi-slil in dospel do mesta.

Ne, nihče še ni bil tukaj; vse je še na prostoru nedotaknjeno. Sedaj je Brvarju zopet prišla na um dobra misel. "Saj sem vendar zopet zaslužil najdenino", je mislil sam pri sebi in četrt ure računal, koliko mu gre. Položil je nazaj v travo šest-najst kron in dvajset vinarjev ter zadovoljen z zaslužkom šel do-mov.

Brvarka se nikakor ni zamogla dovolj čuditi, da je njen mož šel sleherni dan v mesto ter si tam iskal svojo najdenino. Konečno je bil ostanek tako majhen, da si ga je Brvar kot pošten mož brez oči-tanja vesti prilastil.

"Vendar je to lepa stvar z naj-denino in poštenjem, samo malo preveč smešno je pa tudi!" si je mislil, ko je zopet domov ma-hal.

Služaj.

"Ali si že slišal, da se bosta obe hčeri našega soseda omožili?" "Da. To bo pač prava družin-ska solata! Oče je trgovec s krom-pirjem, eden zet je tovarnar za kis in drugi zet pa je tovarnar za olje!"

Dober izgovor.

Gost: "Gospod gostilničar! Jaz se moram pritožiti zaradi velike-ga nemira v vaši hiši; vso noč ni-sem zatisnil očesa, prav nič nisem mogel zaspati!"

Gostilničar: "Verjameš; če vi očes ne zatirate, kako pa naj po-tem zaspite!"

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Naročnik Cleveland, Ohio. — V južni Californiji so najgorkejši kraji. Koliko je Slovencev v Cali-forniji, vam pa ne moremo pove-dati, ker nimamo nikakih toza-devnih podatkov na razpolago. Po našem mnenju jih je največ nase-ljenih v San Francisco, potem v Los Angeles in Pasadena. Raz-kropljeni pa so vsepovsod.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja ANTONA ČANDEK. Pred enim letom sva bila sku-paj na West Allis in Milwan-kee, Wis. in sedaj ne vem, kje se nahaja. Prosim cenjene roja-ke, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Požar, Box 176, Mellen, Wis. (18-21—12)

NAZNANILO.

Rojakom v Milwaukee, Wis., in okolici naznanjam, da sem odprl novourejeno

TRGOVINO

na 312 National Avenue, kjer prodajam vsakovrstna mož-ka, ženska in otročja obuvala po najnižji ceni. Zajedno pa tudi popravljam stare čevlje. Za obil-en obisk se rojakom toplo pripo-ročam.

Martin Jug, 312 National Ave., Milwaukee, (18,21,23—12) Wis.

Kje je moj bratranec ANTON KOVACIC? Doma je iz Ostrož-nega brda na Krasu. Lansko le-to je bil v Lowell, W. Va., kje pa se sedaj nahaja, mi ni zna-no. Prosim cenjene rojake, ako je kateremu znan njegov na-slov, da ga mi naznani, ali pa naj se sam zgasi. — Anthonia Hmar, 6414 Spilker Avenue, Cleveland, O. (16-18—12)

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR

ZA LETO 1916

Cena mu je 35c.

Dobi se pri: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 82 Cortlandt St., New York. U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki: Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleve-land, Ohio.

Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O. Fr. Leskovic, Box 44, — Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa. L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.

M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill. H. Svetlin, 1016 St. Clair Ave., Sheboygan, Wis.

Alois Rudman, 737 Hol-mes Ave., Indianapolis, Ind. M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopni-kov po drugih naselbinah.

Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

HARMONIKE

bodil kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a de lo — počno in sanesljivo. V poprav- sanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že od 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V poprav- vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu ka-koršno kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St. Cleveland, Ohio.

35 darov ZASTONJ posebna ponudba 14 K GOLD Filled ura le \$5.65

Ali veste, da so naše 14 K Gold Filled ure, jancene za 20 let najboljše in najlepše? Pogledite in prepričali se boste sami. Pošljite nam ta oglas in pa 20 centov depozita v dolžar da hočete kupiti in po- šljite vsa dva darova za 35 darov popolnoma ZASTONJ. Veržico s privrskom, bodalec, model revolver 32 kalibra, pipo, žepni nož, model ura-bodila, pisalni pero, ventrilphone, bičev, šeren, po- čim in kavelj s pineto. Ko dobite na dom teh 35 darov s ure in ako ste zadovoljni, potem se je plačilo primamljivo. Ali kupite pri ne ne reaktivne pravilni, ker te ure so jancene za 20 let in med tem časom popravimo ali premenjamo ure popolnomaastonj. Zahtevamo le, da nam pošljete 50 centov s ure v pokritje poštnih stroškov. Nezaodvoljenemu vrstimo denar. Je Canade treba je poslati denar s narčiom. To nenavdno ponudbo smo napravili zato, da upljemo naše 14 K Gold Filled ure jancene za 20 let. Okoristite se, dokler traja ponudba in naročite takoj. Storitvite danes. Naslovite: UNION SUPPLY CO., Y, Dep. 331, Saint Louis, Mo.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja FRANKA SELAK. Pred tremi leti sva bila skupaj v Građen na Stajerskem, doma je pa iz Sevnice na Dolenjskem. V Združenih državah biva že kak tri leta. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov na-slov, naj ga mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Frank Grab-ner, Box 92, Thomas, W. Va. (15-21—12)

Rad bi izvedel za svojega prijate-lja ANTONA STEFANČIČ, po-domače Škerlov iz Jablanice pri Ilirski Bistrici. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov na-slov, naj ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Rutar, Box 20, Czar, W. Va. (17-20—12)

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER za revmatične boleci-ne, okorelost in neig-čnost sklepov in mi-šic. Pristni prihaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odklonite vse za-voje, ki niso zape-čateni z Anchor varstveno znam-ko. — 25 in 50 centov v lekarnah ali na-ravnost od F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington St. New York, N. Y.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA KRAVA-NJA, podomače Rugarjev Ju-ane. Slišal sem, da se nahaja ne-kje v Montani. Prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi nazna-ni. — Ludvik Vulić, Box 202, Darragh, Pa. (17-20—12)

Kje sta KRISTELJ PŠENICA in JOHN MUNIČ? Prvi je bil pred enim letom v Claridge, Pa., drugi pa v Portage, Pa. Prosim, da se mi javita, ali pa če kdo izmed rojakov ve za nju naslov, naj ga mi naznani. — Matija Hudovernik, Box 598, Forest City, Pa. (16-18—12)

Iščem svoja dva brata FLORI in JOE BRULC. Pred enim letom sta bila v Clevelandu, sedaj pa ne vem, kje se nahajata. Pro-sim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi nju naslov, ali naj se pa sama oglasi. — Annie Tomažin, Box 195, Yukon, Pa. Westmoreland Co. (17-18—12)

Kje sta JOSIP RESNIK in FR. VAUTAR? Doma sta iz Mo-ravc, fara Sv. Križ pri Litiji. Pred 2½ letom sta odšla iz Fo-rest City, Pa., v Thomas, W. Va. Če kdo ve za nju naslov, naj mi blagovoli naznani, ali naj se sama javita. — Louis Ko-tar, Box 61, Vandling, Pa. (16-18—12)

Iščem svojega brata JURA DE-JANOVIC. Zadnjič sva bila skupaj v Charleston, W. Va., kjer sva delala pri Patern Creek, Norwiche. Prosim cenje-ne rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Tomo Dejanović, R. F. D. 1, Kinzua, Pa. (16-18—12)

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovencev naznanjam, da se nahaja moj SALOON pol-bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. štev. 413. Za obilen poset se priporočam. JOS. SCHARABON.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po 70c. gallon
rno vino po 50c.
Drobnjak 4 gallone za \$17.00
Brinjevec 12 steklenic za \$12.00
4 gallone (sodek) za \$16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,

5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

VRNIMO SE.

Mi vsi se radi spominjamo dni, i. s. smo bili polni zdravja in moči, ko je bilo videti, da ima svet za nas pri-pravljeno le srečo in veselje. Kaj nas je napotilo, da smo izpremenili svoje navade, da smo zapustili srednjo pot zmernosti v vsaki stvari? Vrnimo se k staremu načinu življenja, k priprosti hrani, k večjemu telesnemu delu, k svežemu zraku in posebno pazimo, da bo naš prebavni sistem v dobrem stanju, da preprečimo konstipacijo in nje komplikacije, slabost in nervoznost. Kakor hitro opazite kako nerednost, vzemite

TRINER-JEVO ameriško Elixir grenko vino

To sredstvo je zelo uspešno ker poveča prebavne funkcije ter nam raditega vrne prejšnje splošno zdravje, dokler ne pademo zopet nazaj v stare slabe navade. To sredstvo tudi

Olajša bolečine v notranjosti, odpravi konstipacijo, ustvari tek, ojači prebavno moč, vzdrži organe pri delu, odpravi nervoznost.]

Oživi in ojači, da nove energije, prepreči in olajša konstipacijo, odpravi glavobol, daje pomoč deklicam in ženskam v njih bolestitih ter je zelo dobro pri bledičnosti in klorozii.

Cena \$1.00

V lekarnah

JOS. TRINER, izdelovalec

-1333-1339 S. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

Ce se hočete izogniti bolečinam, imejte pri roki Triner-jev Liniment ter drgnite telo z njim, kakor hitro čutite najmanjšo boleost, ali revmatično ali nev-ralgčno. Cena 25 in 50c., po pošti 35 in 65c.

35 darov ZASTONJ posebna ponudba 14 K GOLD Filled ura le \$5.65

Ali veste, da so naše 14 K Gold Filled ure, jancene za 20 let najboljše in najlepše? Pogledite in prepričali se boste sami. Pošljite nam ta oglas in pa 20 centov depozita v dolžar da hočete kupiti in po- šljite vsa dva darova za 35 darov popolnoma ZASTONJ. Veržico s privrskom, bodalec, model revolver 32 kalibra, pipo, žepni nož, model ura-bodila, pisalni pero, ventrilphone, bičev, šeren, po- čim in kavelj s pineto. Ko dobite na dom teh 35 darov s ure in ako ste zadovoljni, potem se je plačilo primamljivo. Ali kupite pri ne ne reaktivne pravilni, ker te ure so jancene za 20 let in med tem časom popravimo ali premenjamo ure popolnomaastonj. Zahtevamo le, da nam pošljete 50 centov s ure v pokritje poštnih stroškov. Nezaodvoljenemu vrstimo denar. Je Canade treba je poslati denar s narčiom. To nenavdno ponudbo smo napravili zato, da upljemo naše 14 K Gold Filled ure jancene za 20 let. Okoristite se, dokler traja ponudba in naročite takoj. Storitvite danes. Naslovite: UNION SUPPLY CO., Y, Dep. 331, Saint Louis, Mo.

WATERLOO

Francoski spisala: Erckmann-Chatrian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

36

(Nadaljevanje).

Po preteku četrte ure smo že videli bitko pri Hougoumontu. Mahoma je šinil skoraj iz vseh poslopij visok plamen. Granate so pokalele in grmele, da je bilo groza.

Angleške posadke so se mi zdele danes še močnejše kakor prej. — Ko so nas začeli Prusi napadati od strani, sem v prvič malo podvomil, če bomo zmagali ali ne. Če bi se hoteli umakniti, bi se moralo to zgoditi v silnem neredu. Tavali med dvema armadama, ni nikakva malenkost.

Pri tej misli sem prebledel.

V tem trenutku je pa zaoril za menoj iz tisočih gri klic: — Živel cesar! — Pogledal sem skozi odprtino in opazil vso kavalirijo našega desnega krila, vsega skupaj kakih 5000 mož, ki se je pomikala preko ceste v dolino med Hougoumontom in La Haie-Sainte. Jasno mi je bilo, da hočejo kavaliristi napasti Angleže in odločiti našo usodo.

Angleški poveljniki so tako glasno komandirali, da so včasih prevpili celo naše klice.

Strahno je bilo gledati naše kirazirje, ko so jahali v dolino. Zdeli so se mi, kakor plaz, di se utrja v gori in pokoplje vse pod seboj. Pekanje je bilo tako silno, da se je naš hlev tresel in majal kakor ob potresu.

Skozi dim sem videl angleške topničarje, kako so zapuščali svoje topove in se začeli umakati. V istem trenutku so bili naši kirazirji že pri topovih. Slišali smo strašno grmenje, klice na pomoč, ropotanje orožja in salvo za salvo. To je trajalo skoraj celo uro. Pozneje so prijezdili alanci, gardni grenadjirji in dragonci. Sablje so imeli visoko dvignjene in so dirjali proti višini. Toda Angleži v drugi vrsti so stali kakor zid.

Angleži so zelo dobri vojaki. — Pozabiti se seveda ne sme, da so vedeli, da jim bo prišel Bluecher s 60.000 možmi na pomoč. — Ta zavest jim je podvojila pogum. Kljub temu smo pa do šeste ure zvečer uničili več kot polovico njihovih topov in vneli veliko množino vojakov.

Kamorkoli je pogledal človek, ni videl drugega kakor ranjence in mrljice.

Nastopil je večer, na bojišču je vse mirovalo. Cesto je stražila stara garda, ostali vojaki so se pa neznankam poizgubili.

Mi smo se preplašeno spogledali. — Slednjič je prišel k nam pollestvici stotnik Florentin in rekel z resnim glasom:

— Strelec, sedaj ste prišli vi na vrsto. — Sedaj se pravi zmagati ali umreti.

Spominjam se, da je te besede obsegala tudi cesarjeva proklamacija. Splazili smo se po lestvici na dvorišče in tam obstali.

Nas je peljal stotnik na desno stran dvorišča, major je pa razpostavil drugi bataljon na levi strani.

Zadnjič so zadoneli naši bobni v starem poslopju, potem smo pa odkorakali skozi zadnja vrata, ki so bila tako nizka, da se je moral vsak skloniti.

Okoli zidu je bilo vse polno ranjencev. Ranjenci so stekali in prosili vode. — Videl sem tudi veliko močno marketenderico, ki je gnala svojega osla. — Kaj je nesrečnica hotela tam, mi še danes ni znano.

Zjutraj so sicer prodirale same stotnije, toda bile so že vsaj stotnije. Naša dva bataljona nista bila popolna, in potrebovali bi še vsaj par dni časa, da bi vse tako uredili, kakor je bilo prej. Že od prejšnjega večera nismo imeli ničesar v ustih. Vsakdo je bil sam pri sebi prepričan, da ne more dolgo vzdržati.

Naenkrat je zadonel klic: — Garda prihaja!

Da, slednjič je prišla garda, slednjič je prišla. Od daleč smo videli na veliki cesti velike kosmate kape in blesteče orožje.

Kdor še ni videl garde na bojišču, si je ne more niti predstavljati, kakšna je v resnici. — Obstajala je samo iz starih preizkušenih veteranov, ki so bili v svoji mladosti kmetje, pa so rajše zamenjali plug in motiko s puško. Bili so samo močni in izvanredno razviti možje. Skoraj vsi so se že bojevali v Nemčiji, Nizozemski, v Italiji, Španiji, Rusiji, in v Egiptu. Boja so bili tako vajeni, kakor kmet domačega opravila.

Ni čuda torej, če smo pri klicu: Garda prihaja! — vsi nehoti pomislili: — Bitka je dobljena.

Tudi gardo je vodil maršal Ney, ki je bil še malo prej uprizoril napad s svojimi kirazirji. Cesar je presneto dobro vedel, da je Ney njegov najboljši poveljnik.

Prvi je jahal Ney, za njim Friant, in slednjič trije ali štirje drugi maršali. Neizrečeno smo bili veseli in zadovoljni. Toda pomniti je treba, da pri tem tudi Angleži niso držali rok križem. — Vedeli so, da se je približal glavni napad. Zdelo se nam je, da je na naši levi strani bojišče popolnoma prazno. Streljal ni nihče. Mogoče je posla sovražniku municija, mogoče se je na novo formiral. — Na desni strani je neprestano grmele.

Tedaj je pa prijezdil z bliskovito naglieo mimo nas neki štabni častnik in ječal:

— Grouchy! Maršal Grouchy prihaja!

To se je zgodilo takrat, ko se je napotila garda od ceste proti sadnemu vrtu, da bi vprizorila splošen napad.

Kolikokrat sem si v teh petdesetih letih že predstavljal ta nočni napad in kolikokrat sem že moral o njem pripovedovati. Nekateri so potem govorili, da je bila garda sama in da je sama vzdržala ta silen ogenj, toda jaz bom povedal ono, kar sem videl na svoje oči. Cela naša armada se je postavila v bran, vsa kavalirija, ki se še ni skoraj nič odpočila po tridnevni napori, je bila takoj pripravljena na boj. — Zbralo se je vse, kar je živelo in kar ni hotelo biti poklano.

Nadalje tudi ni resnica, da se nas je polotil silen strah in da smo se hoteli rešiti kakor strahopetci. Ko se je raznesla govorica, da prodira proti nam Grouchy, so se celo ranjenci dvignili. Vsi pohabljeni, ki so ležali za vasio z obvezanimi glavami, ranjenimi rokami in nogami, vse je prišlo, vse se je priklopilo gardi.

Ko je bil izdan signal za napad, so začeli naši topovi zopet grmeti. Na višini je bilo pa toliko časa tiho, dokler niso dospeli do obronka gardisti.

Tedaj smo šele izprevideli, da so se Angleži, Nemci, Belgijci, Hanoveranci in vsi drugi, takoj zatem, ko so se umaknili, začeli nanovo formirati. Garda je neustrahovano prodirala, samo škoda, da je bilo vedno manj. Slednjič so nam častniki zapovedali ostati, docim so Angleži neprestano streljali na nas. Ta ogenj je bil tako silen, da svojih strelcev sploh nismo slišali.

Slednjič se je pa vzdignila vsa ta črna masa, obdana z leve in desne s kavalirijo in z vso silo navahala na nas.

Garda, ki je stela tedaj samo še 1200 mož, ni mogla vzdržati tega silnega navaha. Tudi mi smo se umakali ter pri tem streljali in se branili z bajoneti.

Dospeši na rob planote, smo zapazili v dolini na tisoče in tisoče temnih postav, ki so preplašeno begale semtertja. Vse je bežalo; nekateri na konjih, nekateri peš. Dolini se je pa približevala od druge strani tudi pruska kavalirija. Podobna je bila veliki reki, ki pretirga jez in poplavi bregove. Istočasno je bil dospel tudi stari Bluecher s 40.000 možmi, katere je gnal proti našemu desnemu krilu.

Kaj naj vam še pripovedujem? — Na vseh straneh, kamorkoli

pogledal človek, so bili sami sovražniki. — Obkoljeni smo bili od vseh strani. Niti generali, niti častniki, da, še cesar ni imel nikake prilike za rešitev.

Jaz sem letel z Buchejem in petimi drugimi tovariši proti kmečki pristavi. Granate so nam kazale pot.

Nikoli pa ne bom pozabil, tudi če bi živel še sto let, strašnega upitja, ki je napolnilo celo dolino. Gotovo je bilo slišati to kričanje na več milij daleč.

Zdelo se mi je, da kriči cela Francija in da poziva svoje vojake: — Na pomoč, otroci, jaz umiram.

Ne, tega vam nikakor ne morem popisati. — Slednjič sem začel jokati kakor otrok. Buche me je hotel vleči seboj, toda jaz sem se branil in ječal: — Pusti me, pusti! — Izgubljeni smo, vse smo izgubili!

Na Katarino, na gospoda Gulden in na Pfalzburg nisem niti mislil. Še danes se mi čudno zdi, da nas niso pobili angleški in pruski jezdeci, ki so jahali v tropah po cesti. Mogoče so nas smatrali za Nemce, morda so pa imeli narobe, da morajo vjeti samega cesarja.

Nasproti pristave Rosomme smo morali zaviti na desno v polja, ker so bile tam zadnje postojanke naše garde. Gardisti so se neustrahovano borili. Cesta je bila podobna strašnemu mostu. Kdor ni šel po njem, je bil izgubljen.

(Nadaljuje se).

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvezem nedeljo in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 26 strani berila, v mesecu 166 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila s bojišč in rane ali-ke. Sedaj ga sleherni dan raspolikamo 12.000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSakovrstne TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, uredniki in državni o čimig Marti al Suttner "Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga nje vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenscheidt: Odkar je umrla madama Stasi ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Došelj: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil, v dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vsi kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Marti: — To je najboljša čarljiva knjiga, kar sem ali kdaj bral....

O. Neumann Nefer: — To je najboljša knjiga, kar se ji spomni ljudje, ki se borijo na svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom poslal. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi ali razširili krilom svet in vseh narodov....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posel knjiga opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta al. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navedel na vojno, če bo prebral to knjigo. CENA 60 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKŠHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila. Sedaj se mudi v Little Falls, N. Y. in okolici.

Upravištvo "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industrien and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvornikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v naravnih zadevah: kako: postati državljani, kjer se oglašiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenici na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprti vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POBOLJŠAJ!

Najbolj uporabno in silo za ženske in moške laze, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zra-
stejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moški krasne brke in brado in nebo-
dno odpadali in ne osiveli. Revmatizam, kostih ali tranje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma odpravim, rane, opekline, bube, ture, kraste in grizle, polne noze, kurje oči, bradavice, ozeblina v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moral zdravila brez upoštevanja, naj jamežim na \$5.00. Pisite takoj po ceni in knjižico, pošljem sastonj.

JAKOB WAHČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, O.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij
skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

Obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

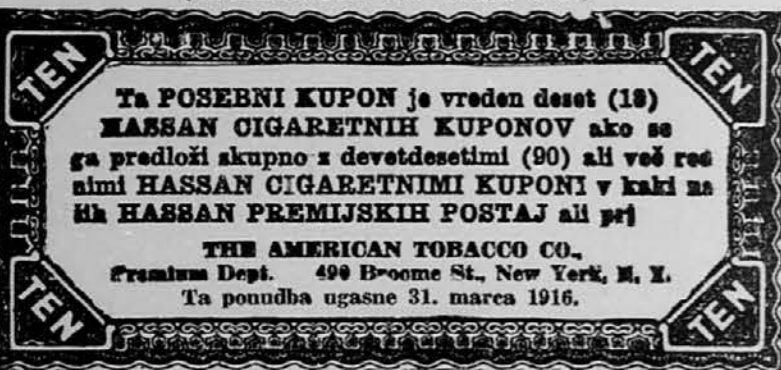
Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več realnimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kateri koli HASSAN PREMIJSKI POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
Ta poudoba ugasne 31. marca 1916.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,
Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dospejo denarne pošiljlatve tudi sedit, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebuje pošiljlatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino!

100 K velja sedaj \$14.80 s poštnino vred!

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.